

**ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ
„ДОВЕРИЕ“ АД**

ПРАВИЛНИК

**ЗА ОРГАНИЗАЦИЯТА И ДЕЙНОСТТА НА
ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД
„ДОВЕРИЕ“**

СОФИЯ, 2021 г.

П Р А В И Л Н И К
за организацията и дейността на Професионален пенсионен фонд „Доверие”

С Ъ Д Ъ Р Ж А Н И Е

I. ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

II. ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

III. ГЛАВА ПЪРВА. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

1. Предмет
2. Наименование на професионалния пенсионен фонд
3. Учредяване и регистриране
4. Управление и представителство
5. Седалище и адрес на управление
6. Гаранции за изпълнението на задълженията

IV. ГЛАВА ВТОРА. УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ В ПРОФЕСИОНАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

1. Условия за осигуряване
2. Заявление за участие
3. Права и задължения на осигурителните посредници
4. Възникване на осигурителното правоотношение
5. Документ за участие в професионалния пенсионен фонд
6. Прекратяване на осигуряването
7. Осигурителни вноски
8. Лихви върху сумите от осигурителни вноски
9. Данъчни облекчения

V. ГЛАВА ТРЕТА. ОСИГУРИТЕЛЕН ДОГОВОР

1. Условия и ред за сключване на осигурителен договор
2. Съдържание
3. Изменения и допълнения на осигурителния договор
4. Прекратяване на осигурителния договор

VI. ГЛАВА ЧЕТВЪРТА. ИНДИВИДУАЛНА ПАРТИДА

1. Общи изисквания
2. Откриване и закриване
3. Съдържание на индивидуалната партида
4. Водене на индивидуалните партиди
5. Изчисляване и обявяване стойността на един дял
6. Извлечение от индивидуалната партида

VII. ГЛАВА ПЕТА. ТАКСИ И УДРЪЖКИ

1. Такси и удържки при управлението на средствата на професионалния пенсионен фонд
2. Такса при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида

VIII. ГЛАВА ШЕСТА. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА. ДОХОД ОТ ИНВЕСТИЦИИ И ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

1. Основни принципи и цели при инвестирането
2. Инвестиционната политика и оповестяване на информация
3. Разпределение на дохода от инвестиции
4. Оценка на активите

IX. ГЛАВА СЕДМА. МИНИМАЛНА ДОХОДНОСТ

1. Определяне на минималната доходност
2. Гарантиране на минималната доходност
3. Резерв на професионалния пенсионен фонд
4. Използване на средствата от резерва на професионалния пенсионен фонд
5. Резерв на пенсионноосигурителното дружество
6. Използване на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество
7. Покриване на разликата до минималната доходност със собствени средства на пенсионноосигурителното дружество
8. Стойност на един дял на професионалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност

X. ГЛАВА ОСМА. УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ОТПУСКАНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ПЕНСИИ ЗА РАННО ПЕНСИОНИРАНЕ И НА ЕДНОКРАТНИТЕ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ

1. Условия за придобиване право на професионална пенсия за ранно пенсиониране
2. Срок за получаване на пенсията
3. Ред за отпускане на пенсията
4. Пенсионен договор
5. Изменение, допълнение и прекратяване на пенсионния договор
6. Размер на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
7. Актуализация на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
8. Преизчисляване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
9. Спиране и възстановяване изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
10. Прекратяване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
11. Еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партида
12. Договор за разсрочено изплащане
13. Изменение, допълнение и прекратяване на договора за разсрочено

изплащане

14. Срокове за отпускане и за изплащане, и начин на изплащане на пенсията, на еднократното и разсрочено плащане
15. Разходи за изплащане на пенсията и на еднократно или разсрочено изплащане

XI. ГЛАВА ДЕВЕТА. УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА НАТРУПАНИТЕ СРЕДСТВА ПО ИНДИВИДУАЛНАТА ПАРТИДА И ЗА ПРОМЯНА НА ОСИГУРЯВАНЕТО

1. Условия за промяна на участието
2. Ред и срокове за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество
3. Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване
4. Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в пенсионни схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка
5. Избор за промяна на осигуряването от професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“

XII. ГЛАВА ДЕСЕТА. ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНОТО ДРУЖЕСТВО, НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА, НА ПЕНСИОНЕРИТЕ И НА ТЕХНИТЕ НАСЛЕДНИЦИ

1. Права и задължения на пенсионноосигурително дружество
2. Права и задължения на осигурените лица
3. Права и задължения на пенсионерите, на техните наследници и на наследниците на осигурените лица
4. Права на осигурените лица и пенсионерите при преобразуване и прекратяване на пенсионноосигурително дружество и на универсален пенсионен фонд
5. Изменения и допълнения на Правилника

XIII. ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

ОПРЕДЕЛЕНИЯ НА ИЗПОЛЗВАНИТЕ ТЕРМИНИ И ПОНЯТИЯ

По смисъла на този Правилник:

1. (изм. – 14.05.2019 г., 03.08.2021 г.) **„Осигурено лице“** е физическо лице, на чието име и в чиято индивидуална партида са внасяни или се внасят осигурителни вноски за професионална пенсия за ранно пенсиониране в Професионален пенсионен фонд „Доверие“ при условия и по ред, определени в Кодекса за социално осигуряване, този Правилник и осигурителния договор. Осигурени лица са и лицата, за които са внасяни осигурителни вноски и които получават еднократно или разсрочено плащане от Професионален пенсионен фонд „Доверие“.

2. (изм. – 14.05.2019 г.) **„Осигурителен договор“** е договор, сключен между Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД и физическо лице, което се осигурява за професионална пенсия за ранно пенсиониране, при условията и по реда на Кодекса за социално осигуряване, подало е заявление за участие или заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида в Професионален пенсионен фонд „Доверие“ или е служебно разпределено.

3. (изм. – 20.09.2021 г.) **„Осигурител“** е физическо лице, юридическо лице или неперсонифицирано дружество, както и други организации, които имат задължение по закон да внасят осигурителни вноски за физически лица, които се осигуряват в Професионален пенсионен фонд „Доверие“.

4. (изм. – 14.05.2019 г.) **„Осигурителен посредник“** е физическо лице или юридическо лице, чрез упълномощени от него физически лица, което въз основа на писмен договор, сключен с Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД има право, от нейно име и за нейна сметка, да сключва осигурителни договори за допълнително задължително пенсионно осигуряване в Професионален пенсионен фонд „Доверие“, да посредничи при сключването на такива договори или при сключването на пенсионни договори и договори за разсрочено изплащане на средства, да приема индивидуални заявления за участие в Професионален пенсионен фонд „Доверие“, за промяна на участие и за прехвърляне на средства в Професионален пенсионен фонд „Доверие“, както и други заявления и молби от осигурените лица, от пенсионерите и от другите правоимащи лица.

5. **„Упълномощено лице от осигурителен посредник – юридическо лице“** е физическо лице, което има право, от името и за сметка на осигурителния посредник – юридическо лице, който го е упълномощил, да извършва дейностите по т. 4.

6. (предишна т. 8 – 14.05.2019 г.) **„Пенсионер“** е физическо лице, което получава професионална пенсия за ранно пенсиониране от Професионален пенсионен фонд „Доверие“.

7. (предишна т. 9 – 14.05.2019 г.) **„Професионална пенсия за ранно пенсиониране“** е месечно плащане, за определен срок, на пенсионер от Професионален пенсионен фонд „Доверие“.

8. (предишна т. 10 – 14.05.2019 г., изм. – 08.07.2019 г.) **„Технически лихвен процент“** е лихвата, която се прилага при изчисляване размера на пенсиите.

9. (предишна т. 12 – 26.12.2006 г., предишна т. 11, изм. – 14.05.2019 г.) **„Банка – попечител“** е търговска банка, с която Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД е сключила договор за попечителски услуги и в която, в съответствие с изискванията на Кодекса за социално осигуряване, се съхраняват всички активи на Професионален пенсионен фонд „Доверие“.

10. (нова – 14.05.2019 г.) **„Траен носител“** е инструмент, който дава възможност

на съответното лице, да съхранява информацията, адресирана лично до него, по начин, който е достъпен за бъдеща справка и за период от време, отговарящ на целите на информацията, и който позволява точното възпроизвеждане на съхранената информация.

11. (нова – 03.08.2021 г.) **„Актюерски разчети”** са съвкупност от статистически методи и правила, които се прилагат за определяне на очаквания приход от бъдещи вноски и инвестиции, както и за определяне на дължимите суми за изплащане на професионалните пенсии за ранно пенсиониране от Професионален пенсионен фонд „Доверие”.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

КСО – Кодекс за социално осигуряване

КФН – Комисия за финансов надзор

НОИ – Национален осигурителен институт

ТЕЛК – Териториална експертна лекарска комисия

НЕЛК – Национална експертна лекарска комисия

НАП – Национална агенция за приходите

ЗЕДЕУУ – Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги

ЗКФН – Закон за Комисията за финансов надзор

Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН – НАРЕДБА № 3 от 24.09.2003 г. за реда и начина за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните средства на осигурено лице от един фонд за допълнително пенсионно осигуряване в друг съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество

Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН – НАРЕДБА № 9 от 19.11.2003 г. за начина и реда за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове, на стойността на нетните активи на фондовете, за изчисляване и обявяване на стойността на един дял, за изчисляване и съпоставяне на доходността от инвестиционните имоти и за изискванията към воденето на индивидуалните партиди и на аналитичните сметки във фонд за разсрочени плащания

Заместник-председател на КФН – заместник-председателят на Комисията за финансов надзор, ръководещ Управление „Осигурителен надзор“.

Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН – НАРЕДБА № 33 от 19.09.2006 г. за индивидуалните заявления за участие във фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване и за възобновяване на осигуряването в универсален пенсионен фонд

Наредба за прехвърляне на пенсионни права – НАРЕДБА за прехвърляне на пенсионни права от и към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка

Наредба за реда за избор на осигуряване – НАРЕДБА за реда за избор на осигуряване, внасяне и разпределяне на задължителните осигурителни вноски, вноските за Фонд „Гарантирани вземания на работниците и служителите“ и за обмен на информация

Наредба № 52 от 21.10.2016 г. на КФН – НАРЕДБА № 52 от 21.10.2016 г. за реда и начина за отчисляване на таксите по чл. 201, ал. 1, т. 2 и 3 и чл. 256, ал. 1, т. 3 от Кодекса за социално осигуряване, събирани от пенсионноосигурителните дружества

Наредба № 61 от 27.09.2018 г. на КФН – НАРЕДБА № 61 от 27.09.2018 г. за изискванията към рекламните и писмените информационни материали и страниците в интернет на пенсионноосигурителните дружества

ГЛАВА ПЪРВА

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Предмет

Чл. 1. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Този Правилник урежда организацията и дейността по допълнителното задължително пенсионно осигуряване в Професионален пенсионен фонд „Доверие”, наричан по-нататък професионалния пенсионен фонд.

(2) Организацията и дейността на професионалния пенсионен фонд се извършват в съответствие с разпоредбите на КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане и този Правилник.

Наименование на професионалния пенсионния фонд

Чл. 2. (1) Наименованието на професионалния пенсионен фонд е „Професионален пенсионен фонд „Доверие”.

(2) Наименованието на професионалния пенсионен фонд може да се изписва на кирилица и на латиница.

Учредяване и регистриране

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 3. (1) (изм. – 05.05.2004 г.) Професионалният пенсионен фонд е учреден от Пенсионно-осигурителна компания „Доверие” АД, наричана по-нататък пенсионноосигурителното дружество, с решение на Управителния съвет от 03.10.2000 г.

(2) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г., 03.08.2021 г.) Пенсионноосигурителното дружество е регистрирано в СГС ф.д. № 9023 от 09.05.1994 г., единен идентификационен код по БУЛСТАТ Ю № 831190986, пререгистрирано е в Търговския регистър и регистър на юридическите лица с нестопанска цел при Агенцията по вписванията с ЕИК 831190986 и притежава лицензия за извършване на дейност по допълнителното пенсионно осигуряване № 01, издадена от Държавна агенция за осигурителен надзор на 21.09.2000 г.

(3) (нова – 05.05.2004 г., изм. – 26.10.2006 г.) Професионалният пенсионен фонд е регистриран в СГС ф.д. №13905 от 28.11.2000 г., единен идентификационен код по БУЛСТАТ 130427646, идентификационен код в НАП № 011.

Управление и представителство

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 4. (изм. – 05.05.2004 г.) Професионалният пенсионен фонд се управлява и се представлява, при взаимоотношенията си с трети лица, от пенсионноосигурителното дружество.

Седалище и адрес на управление

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 5. (изм. – 05.05.2004 г., 13.07.2011 г.) Седалището на пенсионноосигурителното дружество и на професионалния пенсионен фонд е гр. София, район „Изгрев”, а адресът на управление е София 1113, ул. „Тинтява” № 13Б, вх. А, ет. 7.

Гаранции за изпълнението на задълженията

Чл. 6. (изм. – 03.08.2021 г.) Изпълнението на задълженията към осигурените лица, пенсионерите и техните наследници в професионалния пенсионен фонд, които произтичат от закона, този правилник, осигурителните и пенсионни договори, и договорите за разсрочено изплащане, е гарантирано с активите на пенсионноосигурителното дружество.

ГЛАВА ВТОРА

УСЛОВИЯ И РЕД ЗА ОСИГУРЯВАНЕ В ПРОФЕСИОНАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД

(загл. доп. – 05.05.2004 г.)

Условия за осигуряване

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 7. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) В професионалния пенсионен фонд могат да се осигуряват лица, които работят при условията на първа или втора категория труд и са задължени да се осигуряват в професионален пенсионен фонд, при условията и по реда на КСО.

(2) Осигуряването в професионалния пенсионен фонд се извършва в съответствие с разпоредбите на КСО, на подзаконовите актове за неговото прилагане, този Правилник и с условията на осигурителния договор.

Заявление за участие

(загл. изм. – 05.05.2004 г., изм. – 26.10.2006 г.)

Чл. 8. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 26.10.2006 г.) Лице, за което е възникнало задължение за осигуряване в професионален пенсионен фонд подава до пенсионноосигурителното дружество, в срок до три месеца от възникване на задължението му за осигуряване, заявление по образец съгласно Приложение № 2 към Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(2) (нова – 11.09.2014 г., изм. – 14.05.2019 г.) Когато заявлението за участие се подава на хартиен носител, подписът на лицето върху първия екземпляр се удостоверява с нотариална заверка. Когато заявлението за участие се съставя като електронен документ с квалифициран електронен подпис, се спазват изискванията по ЗЕДЕУУ.

(3) (изм. – 26.10.2006 г., доп. – 10.12.2012 г., предишна ал. 2 – 11.09.2014 г., изм. – 14.05.2019 г.) Заявлението за участие се подава от лицето в офис на пенсионноосигурителното дружество, чрез негов осигурителен посредник или като електронен документ по реда на ЗЕДЕУУ. Пенсионноосигурителното дружество оказва съдействие на лицето при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението за участие и му предоставя актуална писмена информация по образец, съгласно Приложение № 4 към Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(4) (изм. – 26.10.2006 г., предишна ал. 3 – 11.09.2014 г., изм. – 14.05.2019 г.) Когато заявлението за участие се подава чрез осигурителен посредник, той задължително представя на лицето документ по чл. 123г, ал. 12 от КСО, който го легитимира при упражняване на дейността по приемане на заявления за участие и сключване на осигурителни договори от името и за сметка на пенсионноосигурителното дружество.

(5) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 4, изм. – 11.09.2014 г.) Пенсионноосигурителното дружество не приема и връща заявление за участие на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непълнени данни и/или с поправки, когато в резултат на тези непълноти и поправки не може да бъде идентифицирано лицето, подало заявлението или не могат да бъдат вписани в електронния регистър на заявленията за участие в професионалния пенсионен фонд, който пенсионноосигурителното дружество е длъжно да води, данните по чл. 6, ал. 4 от Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН.

(6) (нова – 10.12.2012 г., предишна ал. 5 – 11.09.2014 г.) Лицето, което приема заявлението за участие, му поставя входящ номер и дата и попълва определените за пенсионноосигурителното дружество данни.

(7) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 5, изм. – 10.12.2012 г., предишна ал. 6 – 11.09.2014 г.) Когато заявлението за участие е подадено на хартиен носител, служителят на пенсионноосигурителното дружество удостоверява приемането му с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник – с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно втория екземпляр от заявлението на лицето, което го е подало. Първият екземпляр остава за пенсионноосигурителното дружество, а третият се изпраща до 20-то число на текущия месец на НАП.

(8) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 6, изм. – 10.12.2012 г., предишна ал. 7 – 11.09.2014 г.) Когато заявлението за участие е подадено като електронен документ, електронно копие от него, подписано с електронния подпис на дружеството, се изпраща на лицето, на посочената в електронния му подпис електронна поща, незабавно след получаване на заявлението в пенсионноосигурителното дружество, съответно – на първия работен ден след тази дата, при подаването му в извънработно време или в неработен ден, а до 20-то число на текущия месец се изпраща и на НАП.

(9) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 7 – 10.12.2012 г., предишна ал. 8 – 11.09.2014 г., изм. – 07.09.2016 г.) След получаването от НАП, по реда и в сроковете на Наредба № 33 от 19.09.2006 г. на КФН, на информация за невалидните заявления за участие и за тези с констатирани грешки, пенсионноосигурителното дружество, с писмо с обратна разписка или чрез осигурителен посредник – писмено срещу подпис, в седемдневен срок от получаването на заявленията от НАП, уведомява лицата:

1. чиито заявления са невалидни;
2. с върнати заявления, поради констатирани грешки и им разяснява начина за отстраняване на грешките.

Права и задължения на осигурителните посредници (загл. изм. – 05.05.2004 г., 14.05.2019 г.)

Чл. 9. (изм. – 05.05.2004 г., 14.05.2019 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество може да сключва договори с осигурителни посредници – физически или юридически лица.

(2) Осигурителният посредник и пенсионноосигурителното дружество не могат да сключат договор, когато посредникът вече има сключен договор с друго пенсионноосигурително дружество.

(3) Осигурителните посредници – физически лица, не могат да упълномощават други лица за осъществяваната от тях дейност по осигурително посредничество.

(4) Осигурителният посредник – юридическо лице, не може да упълномощава лице, което е упълномощено от друг осигурителен посредник – юридическо лице, за същата дейност.

(5) Работодателят не може да е осигурителен посредник на пенсионноосигурителното дружество по отношение на своите работници и служители.

(6) Осигурителните посредници – физически лица и лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, имат право, от името и за сметка на пенсионноосигурителното дружество:

1. да сключват осигурителни договори;
2. да посредничат при сключването на осигурителни и пенсионни договори, и договори за разсрочено изплащане на средства;
3. да приемат индивидуални заявления за:
  - а) участие в професионалния пенсионен фонд;
  - б) промяна на участие и за прехвърляне на средства в професионалния пенсионен фонд, от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.
4. да приемат други заявления и молби от осигурените лица, от пенсионерите и от другите правоимащи лица.

(7) Конкретните дейности по ал. 6, които има право да извършва съответният осигурителен посредник, се определят в сключения между него и пенсионноосигурителното дружество договор за посредническа дейност.

(8) Осигурителните посредници – физически лица и лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, нямат право да събират осигурителни вноски и да извършват плащания на осигурени лица, на пенсионери и на други правоимащи лица.

(9) Осигурителните посредници – физически и юридически лица, както и лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически лица, се вписват, от заместник-председателя на КФН, в регистъра по чл. 30, ал. 1, т. 14 от ЗКФН.

(10) При осъществяване на дейността си осигурителният посредник – физическо лице, и лицето, упълномощено от осигурителен посредник – юридическо лице, трябва да:

1. се легитимира с документа по ал. 11 и да предостави на съответното лице данни за контакт;
2. спазва принципа за свобода на избор на професионален пенсионен фонд;
3. оказва съдействие на лицето, подаващо заявление за участие в професионалния пенсионен фонд или заявление за промяна на участие и за прехвърляне на средства в професионалния пенсионен фонд, от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, и да следи да не се допусне увреждане на интересите му;
4. разяснява на лицата, добросъвестно и с дължимата грижа, правата и задълженията им по осигурителните договори, да им предоставя вярна и точна информация за пенсионноосигурителното дружество и за професионалния пенсионен фонд, и да не дава обещания или да прави предположения относно бъдещата доходност от инвестиране на средствата на професионалния пенсионен фонд;
5. опазва личните данни на осигурените лица, като не използва получената информация за цели, които не са свързани с упражняване на правата и изпълнение на задълженията по договора за осигурително посредничество;
6. опазва търговската тайна и търговския престиж на пенсионноосигурителното дружество и да не предоставя неверни, непълни или подвеждащи сведения за други пенсионноосигурителни дружества.

(11) Пенсионноосигурителното дружество снабдява всеки осигурителен посредник, съответно лицата, упълномощени от осигурителни посредници – юридически

лица, с документ, който ги легитимира при упражняване на дейността им, чийто образец се утвърждава от заместник-председателя на КФН.

(12) Осигурителните посредници и упълномощените от тях лица не могат да предоставят, на трети лица, информацията, с която разполагат за осигурените лица, пенсионерите, техните наследници и осигурителите, с изключение на случаите, предвидени в закон.

(13) Пенсионноосигурителното дружество отговаря, пред осигурените лица, пред пенсионерите и пред техните наследници, за действията на осигурителните посредници и на упълномощените от тях лица, във връзка с дейността по допълнително пенсионно осигуряване, като за свои действия.

Възникване на осигурителното правоотношение

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 10. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 11.11.2011 г.) Осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество възниква от датата на:

1. (изм. – 14.05.2019 г.) сключването на първия осигурителен договор с лице, подало заявление за участие в професионалния пенсионен фонд;
2. служебното разпределение на лице в професионалния пенсионен фонд;
3. (изм. – 14.05.2019 г.) прехвърляне на средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице в професионалния пенсионен фонд, от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при промяна на участието му.

(2) (изм. – 26.10.2006 г.) Служебното разпределение на лицата в професионалния пенсионен фонд се извършва по начин и ред, определени от НАП и КФН.

Документ за участие в професионалния пенсионен фонд

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 11 (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество издава на осигуреното лице документ, с който удостоверява участието му в професионалния пенсионен фонд.

(2) (изм. – 14.05.2019 г.) Образецът на документа по ал. 1 се утвърждава от представляващите пенсионноосигурителното дружество.

Прекратяване на осигуряването

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 12. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 03.08.2021 г.) Осигуряването в професионалния пенсионен фонд се прекратява при:

1. смърт на осигуреното лице;
2. изтичане на срока на професионалната пенсия за ранно пенсиониране;
3. (изм. – 20.09.2021 г.) еднократно изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията и по реда на Част I на КСО или е навършило възрастта по чл. 68, ал. 3 от КСО, и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране;
4. разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията и по реда на Част I на КСО или е навършило възрастта по чл. 68,

ал. 3 от КСО, и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране;

5. прехвърляне в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията и по реда на Част I на КСО или е навършило възрастта по чл. 68, ал. 3 от КСО и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране;
6. прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд към съответния фонд, управляван от пенсионноосигурителното дружество, до което осигуреното лице е подало заявление за промяна на участие;
7. направен избор за промяна на осигуряването от професионалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ на държавното обществено осигуряване;
8. (изм. – 20.09.2021 г.) прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, по чл. 58, ал. 1.

(2) (изм. – 03.08.2021 г.) Конкретната дата на прекратяване на осигуряването за всеки един от случаите по ал. 1, се определя както следва:

1. по ал. 1, т. 1 – датата на смъртта;
2. по ал. 1, т. 2 – от датата на изплащане на последната пенсия;
3. по ал. 1, т. 3 – от датата на еднократното изплащане;
4. по ал. 1, т. 4 – от датата на последното плащане;
5. по ал. 1, т. 5 – от датата на прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд или във фонда за допълнително доброволно пенсионно осигуряване;
6. по ал. 1, т. 6 – от датата на прехвърляне на средствата в професионалния пенсионен фонд, в който лицето желае да премине;
7. по ал. 1, т. 7 – от първо число на месеца, следващ месеца на избора;
8. по ал. 1, т. 8 – от дата на прехвърляне на средствата по индивидуалната партида към съответната пенсионна схема на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

Осигурителни вноски (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 13. (изм. – 25.03.2005 г., 11.04.2005 г.) (1) Осигуряването в професионалния пенсионен фонд се извършва с парични осигурителни вноски, чиито размер е:

1. 12 на сто – за лицата, работещи при условията на първа категория труд;
2. 7 на сто – за лицата, работещи при условията на втора категория труд.

(2) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) Осигурителните вноски по ал. 1 и лихвите към тях се събират от НАП.

(3) (изм. – 26.10.2006 г., 10.12.2012 г.) Осигурителните вноски по ал. 1 се превеждат от осигурителите по съответната сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на компетентната териториална дирекция на НАП.

(4) (нова – 10.12.2012 г.) Осигурителните вноски по ал. 2 се превеждат в специализирана сметка за допълнително задължително пенсионно осигуряване на НАП, която, в срок до 30 дни от датата на постъпването им, ги превежда по сметка на професионалния пенсионен фонд, посочена от пенсионноосигурителното дружество.

(5) (предишна ал. 5 – изм. – 26.10.2006 г., предишна ал. 4 – 10.12.2012 г.) Пенсионноосигурителното дружество носи отговорност пред осигурените лица, само за реално преведените от НАП и постъпили в сметката на професионалния пенсионен фонд суми от осигурителните вноски.

(6) (предишна ал. 6 – 26.10.2006 г., изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 5 – 10.12.2012 г.) Вноските за професионалния пенсионен фонд са изцяло за сметка на осигурителите, а за лицата по чл. 4а, ал. 1 от КСО са изцяло за тяхна сметка.

(7) (предишна ал. 7 – 26.10.2006 г., изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 6 – 10.12.2012 г.) Осигурителните вноски за професионалния пенсионен фонд се внасят върху доходите, за които се дължат осигурителни вноски за държавното обществено осигуряване, с изключение на чл. 9, ал. 6 и 7 от КСО.

(8) (предишна ал. 8 – 26.10.2006 г., предишна ал. 7 – 10.12.2012 г.) Осигурителните вноски за допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионалния пенсионен фонд за лицата, които получават пенсия за осигурителен стаж и възраст, се превеждат във фонд "Пенсии" на държавното обществено осигуряване.

Лихви върху сумите от осигурителни вноски

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 14. (изм. – 05.05.2004 г., 26.10.2006 г.) (1) Лихвите, преведени от НАП върху сумите от осигурителни вноски, се разпределят по индивидуалните партии на осигурените лица, както следва:

1. (изм. – 26.10.2006 г.) лихвата от банкови депозити на средствата от осигурителни вноски, които поради липса, недостатъчна или погрешна информация в Персоналния регистър за осигурените лица, не са преведени от НАП в законоустановения срок – пропорционално на преведените за осигуреното лице вноски през периода, за който се отнася лихвата;
2. (изм. – 26.10.2006 г.) лихвата по актове за начет, съставени от контролните органи на НАП за невнесени вноски за професионалния пенсионен фонд – в съответствие с предоставената от НАП персонализирана информация, за лицата, за които се отнася;
3. (изм. – 26.10.2006 г.) лихвата за неоснователно забавяне на преводите от НАП на сумите от осигурителни вноски - в съответствие с предоставената от НАП персонализирана информация, за лицата, за които се отнася.

(2) Разпределените по индивидуалната партида суми от лихви по ал. 1 се отразяват като постъпление, с което се увеличава броя на дяловете по партидата.

Данъчни облекчения

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 15. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Приходите на професионалния пенсионен фонд не се облагат с данък по реда на Закона за корпоративното подоходно облагане.

(2) (изм. – 21.12.2006 г.) Приходите от инвестиране на активите на професионалния пенсионен фонд, разпределени по индивидуалните партии на осигурените лица, не се облагат с данък по смисъла на Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

(3) Услугите по допълнителното задължително пенсионно осигуряване не се облагат с данък по реда на Закона за данък върху добавената стойност.

(4) Вноските на работодателите за допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионален пенсионен фонд се признават за разход за дейността по Закона за корпоративното подоходно облагане.

(5) (изм. – 21.12.2006 г.) Сумите, получени от професионалния пенсионен фонд не подлежат на облагане по Закона за данъците върху доходите на физическите лица.

ГЛАВА ТРЕТА

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОГОВОР

Условия и ред за сключване на осигурителен договор

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 16. (изм. – 25.03.2005 г.) (1) Осигурителен договор се сключва между пенсионноосигурителното дружество и лице, което е:

1. подало индивидуално заявление за участие в професионалния пенсионен фонд;
2. служебно разпределено;
3. подало заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, в професионалния пенсионен фонд.

(2) (изм. – 14.05.2019 г.) Сключването на осигурителния договор се извършва едновременно с подаването на индивидуалното заявление за участие.

(3) Осигурителен договор с лица, които са служебно разпределени, се сключва при изявено желание от тяхна страна.

(4) (изм. – 11.11.2011 г.) Сключването на осигурителния договор с лицата, подали заявление за промяна на участие и за прехвърляне на натрупаните суми по индивидуалната партида от съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, в професионалния пенсионен фонд, се извършва едновременно с подаване на заявлението, в сроковете, по реда и начина, предвидени в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и в Глава девета.

(5) (изм. – 11.11.2011 г.) Договорът по ал. 4 влиза в сила от датата на прехвърляне на средствата в професионалния пенсионен фонд.

(6) Осигурителният договор урежда отношенията между пенсионноосигурителното дружество и осигуреното лице при и по повод на допълнителното задължително пенсионно осигуряване в професионалния пенсионен фонд.

(7) (отм. – 14.05.2019 г.)

Съдържание

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 17. (изм. – 05.05.2004 г., 14.05.2019 г.) Договорът за осигуряване в професионалния пенсионен фонд е безсрочен, като се съставя и подписва в два екземпляра – по един за всяка от страните и задължително съдържа:

1. номер, датата на неговото сключване и условията за влизането му в сила;
2. данни за страните по договора:
  - а) имената на осигуреното лице по документ за самоличност и ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец

- (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;
- б) наименованието, седалището, адреса на управление, пенсионната лицензия и търговската регистрация на пенсионноосигурителното дружество;
3. наименованието, съдебната регистрация и единния идентификационен код на професионалния пенсионен фонд, както и идентификационния му код в НАП;
  4. датата и входящия номер на заявлението за участие или за промяна на участие, съответно номера и датата на протокола за служебно разпределение;
  5. предмета и обхвата на осигуряването;
  6. размера на осигурителната вноска;
  7. размера на таксите и удръжките;
  8. правата и задълженията на страните по договора и на наследниците на осигуреното лице;
  9. реда и начина за получаване на информация;
  10. условията, реда и начина за изменения, допълнения и прекратяване на договора;
  11. имената по документ за самоличност и служебния номер в пенсионноосигурителното дружество на осигурителния посредник, съответно на упълномощеното лице от осигурителен посредник – юридическо лице, в случаите, когато договорът се сключва с посредничеството му.

Изменения и допълнения на осигурителния договор

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 18. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Изменения и допълнения на осигурителния договор се правят с допълнително писмено споразумение, подписано от страните.

(2) (предишна ал. 3, изм. – 14.05.2019 г., 20.09.2021 г.) Влезлите в сила промени на нормативни актове след сключването на осигурителния договор, с които се създават императивни разпоредби относно неговото съдържание, както и изменения и допълнения на Правилника, за които е извършено уведомяване по реда на чл. 64, ал. 3, стават част от съдържанието на договора, без да е необходимо подписването на допълнително споразумение към него.

Прекратяване на осигурителния договор

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 19. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Осигурителният договор не може да бъде прекратяван едностранно от пенсионноосигурителното дружество.

(2) Осигурителният договор се прекратява в следните случаи:

1. (изм. – 11.11.2011 г.) при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида на осигуреното лице в професионалния пенсионен фонд към съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при условията и по реда на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и на Глава девета;
2. при смърт на осигуреното лице;
3. (изм. – 03.08.2021 г.) при сключване на пенсионен договор или договор за разсрочено изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида в случаите по чл. 50, ал. 2;
4. (изм. – 03.08.2021 г., 20.09.2021 г.) при еднократно изплащане на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията и по реда на Част I на

КСО или е навършило възрастта за пенсиониране по чл. 68, ал. 3 от КСО и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране;

5. (изм. – 03.08.2021 г.) при прехвърляне в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст, при условията и по реда на Част I на КСО или е навършило възрастта за пенсиониране по чл. 68, ал. 3 от КСО и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране;
6. (нова – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) при промяна на осигуряването от професионалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“;
7. (нова – 03.08.2021 г. изм. – 20.09.2021 г.) при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, по чл. 58, ал. 1.

(3) Конкретната дата на прекратяване на осигурителния договор по ал. 2 се определя както следва:

1. (изм. – 11.11.2011 г.) в случаите по ал. 2, т. 1 осигурителният договор се прекратява от датата на прехвърляне на средствата в професионалния пенсионен фонд, управляван от пенсионноосигурителното дружество, до което осигуреното лице е подало заявление за промяна на участието, по реда, начина и в сроковете, предвидени в Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН и в Глава девета;
2. в случаите по ал. 2, т. 2 осигурителният договор се прекратява от датата на смъртта;
3. (изм. – 03.08.2021 г.) в случаите по ал. 2, т. 3 осигурителният договор се прекратява от датата на сключване на пенсионния договор или на договора за разсрочено изплащане;
4. (изм. – 03.08.2021 г.) в случаите по ал. 2, т. 4 осигурителният договор се прекратява от датата на еднократното изплащане;
5. (нова – 03.08.2021 г.) в случаите по ал. 2, т. 5 осигурителният договор се прекратява от датата на прехвърлянето на натрупаните средства по индивидуалната партида в универсалния пенсионен фонд или във фонда за допълнително доброволно пенсионно осигуряване;
6. (нова – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., предишна т. 5 – 03.08.2021 г.) в случаите по ал. 2, т. 6 осигурителният договор се прекратява от първо число на месеца, следващ месеца, в който лицето е избрало да се осигурява само във фонд „Пенсии“;
7. (нова – 03.08.2021 г.) в случаите по ал. 2, т. 7 осигурителният договор се прекратява от датата на прехвърлянето на средствата по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд към съответната пенсионна схема на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

ИНДИВИДУАЛНА ПАРТИДА

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Общи изисквания
(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 20. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (нова – 08.07.2019 г.) По индивидуалната партида на всяко осигурено лице в професионалния пенсионен фонд се записват и натрупват, към датата на постъпването им по сметката на фонда:

1. вноските за допълнително задължително пенсионно осигуряване в професионален пенсионен фонд и внесените суми от лихви върху тях;
2. средствата, прехвърлени от професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(2) (предишна ал. 1 – 08.07.2019 г.) Всяко осигурено лице има само една индивидуална партида в професионалния пенсионен фонд.

(3) (изм. – 14.05.2019 г., предишна ал. 2 – 08.07.2019 г.) В индивидуалната партида се правят записи за направените вноски и другите постъпили в нея средства, за изплатените и прехвърлените суми, както и за събраните такси и удръжки.

(4) (предишна ал. 3 – 08.07.2019 г.) Не се допуска преразпределяне на средства и на дялове между индивидуалните партиди.

(5) (предишна ал. 4 – 08.07.2019 г.) Натрупаните средства в индивидуалната партида на осигурените лица не подлежат на принудително изпълнение.

Откриване и закриване
(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 21. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Индивидуална партида в професионалния пенсионен фонд се открива към датата на възникване на осигурителното правоотношение по чл. 10, ал. 1.

(2) (изм. – 03.08.2021 г.) Индивидуалната партида се закрива при:

1. прехвърляне на средствата по партидата в професионалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, при условията и по реда на Глава девета;
2. прехвърляне на средствата по партидата в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, когато на осигуреното лице е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО или е навършило възрастта за пенсиониране по чл. 68, ал. 3 от КСО и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране;
3. изчерпване на средствата по партидата, поради:
  - а) изплащане на професионалната пенсия за ранно пенсиониране;
  - б) разсроченото им изплащане на осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО или е навършило възрастта по чл. 68, ал. 3 от КСО и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, в случаите по чл. 50, ал. 2 или на наследник на осигурено или на пенсионер;
4. (изм. – 20.09.2021 г.) еднократното изплащане на средствата по партидата на:
  - а) осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО или е навършило възрастта по чл. 68, ал. 3 от КСО и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране;
  - б) наследник на осигурено лице или на пенсионер.

5. прехвърлянето на средствата по партидата в държавния бюджет, когато осигуреното лице или пенсионера нямат наследници, които имат право да ги получат;
6. получена от НАП информация за подадено заявление по чл. 4, ал. 6 от Наредбата за реда за избор на осигуряване;
7. (изм. – 20.09.2021 г.) прехвърляне на средствата по партидата от професионалния пенсионен фонд към пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, по чл. 58, ал. 1.

(3) (изм. – 03.08.2021 г.) Конкретната дата, на която се закрива индивидуалната партида по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 – от датата на превеждането на средствата по партидата по сметката на професионалния пенсионен фонд, в който лицето е преминало;
2. в случаите по ал. 2, т. 2 – от датата на превеждането на средствата по партидата по сметката на универсалния пенсионен фонд или на фонда за допълнително доброволно пенсионно осигуряване;
3. в случаите по ал. 2, т. 3 – от датата на:
  - а) изплащане на последната пенсия;
  - б) последното плащане;
4. в случаите по ал. 2, т. 4 – от датата на еднократното изплащане;
5. в случаите по ал. 2, т. 5 – от датата на прехвърлянето на средствата в държавния бюджет;
6. в случаите по ал. 2, т. 6 – на първо число, съответно – на първия работен ден от месеца, следващ месеца на подаване на заявлението по чл. 4, ал. 6 от Наредбата за реда за избор на осигуряване;
7. в случаите по ал. 2, т. 7 – от датата на прехвърлянето на средствата по партидата към съответната пенсионна схема на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

(4) Спирането на превеждането на осигурителните вноски не води до закриване на индивидуалната партида на осигурено лице в професионалния пенсионен фонд.

Съдържание на индивидуалната партида (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 22. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Индивидуалната партида на осигурено лице в професионалния пенсионен фонд задължително съдържа информация за:

1. (изм. – 14.05.2019 г.) личните данни на осигуреното лице – ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, имената по документ за самоличност, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;
2. номера и датата на осигурителния договор, съответно номера и датата на протокола за служебното разпределение;
3. размера на всяка постъпила осигурителна вноска, броя дялове, съответстващи на вноската, след приспадане на удържаната такса, и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, дата на постъпване на вноската, месеца за който се отнася и удържаната такса от нея;
4. размера на прехвърлените средства от професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е

определен броят на дяловете, датата на постъпване на средствата и професионалния пенсионен фонд, от който са прехвърлени;

5. размера на прехвърлените средства в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, датата на превеждане на средствата и професионалния пенсионен фонд, в който са прехвърлени;
6. (нова – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) размера на преведените средства във фонд „Пенсии“, на основание чл. 129, ал. 17 от КСО, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, датата на превеждане на средствата;
7. (предишна т. 6 – 26.11.2015 г., изм. – 03.08.2021 г.) размера на прехвърлените средства в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете и датата на превеждане на средствата;
8. (предишна т. 7 – 26.11.2015 г.) размера на прехвърлените средства в държавния бюджет, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете и датата на превеждане на средствата;
9. (предишна т. 8 – 26.11.2015 г.) еднократно изплатените средства – дата на изплащане, размер и брой дялове, съответстващи на изплатените средства, и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете;
10. (предишна т. 9 – 26.11.2015 г.) всяко периодично плащане – дата на плащането, размер и брой дялове, съответстващи на извършеното плащане, и стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете;
11. (нова – 03.08.2021 г.) размера на прехвърлените средства към съответната пенсионна схема на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, броя дялове, съответстващи на тези средства, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете и датата на превеждане на средствата;
12. (предишна т. 11 – 11.11.2011 г., предишна т. 10 – 26.11.2015 г., предишна т. 11 – 03.08.2021 г.) общият брой на натрупаните дялове.

(2) За осигурени лица, които имат индивидуална партида към 01.07.2004 г. в професионалния пенсионен фонд, освен информацията по ал. 1, в индивидуалната партида се отразява и информация за;

1. общия размер на натрупаните средства;
2. разпределения доход;
3. отчислената инвестиционна такса;
4. натрупаната сума и броя на дяловете със стойност 1 (един) лев на 01. 07. 2004 г.

(3) При отпускане на професионална пенсия за ранно пенсиониране от професионалния пенсионен фонд, наред с информацията по ал. 1, в индивидуалната партида задължително се отразяват данни за:

1. номер и дата на разпореждането за отпускане на професионална пенсия за ранно пенсиониране;
2. номера и датата на сключения пенсионен договор;
3. (изм. – 03.08.2021 г.) размера на отпуснатата пенсия, датата от която се отпуска пенсията, техническия лихвен процент към датата на отпускане на пенсията и срока, за който се отпуска пенсията;

4. размера на всяка изплатена пенсия, дата на изплащане, брой дялове, съответстващи на изплатената пенсия, стойността на един дял, при която е определен броят на дяловете, месецът, за който се изплаща пенсията и коефициента за преизчисляване на пенсията.

(4) При еднократно или разсрочено изплащане на осигурено лице или на наследници на осигурено лице или на пенсионер, наред с информацията по ал. 1 в индивидуалната партида задължително се отразяват данни за:

1. номер и дата на разпореждането за еднократното, съответно за разсроченото изплащане;
2. (изм. – 14.05.2019 г.) личните данни на лицето, за което се отнася еднократното, съответно разсроченото изплащане – ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, имената по документ за самоличност, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;
3. размера на еднократното плащане, съответно размера, периода и броя на плащанията – при разсроченото изплащане;
4. номера и датата на сключения договор за разсрочено изплащане.

(5) (изм. – 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) Със заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество в индивидуалните партии може да се включва и друга информация, извън посочената в ал. 1 – 4.

Водене на индивидуалните партии (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 23. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Индивидуалната партида се води в лева и в дялове.

(2) Броят дялове и стойността на един дял се водят по индивидуалната партида с точност до петия знак след десетичната точка.

(3) (изм. – 10.12.2012 г., 17.01.2013 г.) Записите по индивидуалните партии на осигурени лица и на пенсионери в професионалния пенсионен фонд се извършват от служители, определени с писмена заповед на представляващите пенсионноосигурителното дружество.

(4) Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяка постъпила по индивидуалната партида нетна вноска или прехвърлена сума, се изчисляват, като нетният размер на вноската или прехвърлената сума се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването им. С така определения брой дялове и части от дялове се увеличава броят на дяловете по индивидуалната партида.

(5) (изм. – 26.10.2006 г.) Броят на дяловете и частите от дялове, съответстващи на всяко изтегляне или плащане по банков път, или прехвърляне на средства в друг фонд, се определя, като сумата на дължимите средства се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изтеглянето, плащането или прехвърлянето. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броят на дяловете по индивидуалната партида.

(6) (изм. – 26.10.2006 г.) При еднократно изплащане на средства от индивидуалната партида в брой, броят на дяловете и части от дялове, съответстващи на извършеното плащане се определя към момента на издаване на разпореждането за изплащане, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на издаване на разпореждането за изплащане. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броят на дяловете по индивидуалната партида.

(7) (изм. – 26.10.2006 г.) При разсрочено изплащане на средства от индивидуалната партида и при изплащане на пенсии, в брой, броят на дяловете и части от дялове, с които се намалява броят дялове по индивидуалната партида, се определя:

1. за първото плащане – към момента на издаване на разпореждането за изплащане, като сумата на дължимото плащане се раздели на стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на издаване на разпореждането за изплащане;
2. за всяко следващо плащане – към първия работен ден на месеца, през който то е дължимо, като сумата на плащането се раздели на стойността на един дял, валидна за последния работен ден на предходния месец.

(8) (предишна ал. 9 – 11.11.2011 г.) Постъпилите в професионалния пенсионен фонд неперсонифицирани суми от вноски на осигурени лица до момента на тяхната персонификация се отчитат в отделна партида в стойност и в брой дялове, определени, като стойността на постъпилата сума се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването.

(9) (предишна ал. 9, изм. – 11.11.2011 г.) След персонифициране, средствата по ал. 8 се разпределят по индивидуалните партии на лицата, за които се отнасят, като:

1. дължимите такси по чл. 26, ал. 1, т. 1 се удържат в деня на разпределянето на средствата по съответните индивидуални партии, като броят на дяловете и части от дялове, които им съответстват се определят като сумата от дължимите такси се раздели на стойността на един дял валидна за деня на постъпването на средствата в партидата по ал. 8. С така определения брой дялове и части от дялове се намалява броят на дяловете в професионалния пенсионен фонд, в деня на начисляването на таксите по сметката на пенсионноосигурителното дружество;
2. по съответните индивидуални партии се записва нетният размер на средствата и броят на дяловете и части от дялове, които им съответстват, който се изчислява, като нетният размер на постъпилите средства се раздели на стойността на един дял, валидна за деня на постъпването им в партидата по ал. 8.

Изчисляване и обявяване стойността на един дял (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 24. (изм. – 05.05.2004 г., 11.04.2005 г.) (1) Стойността на един дял се изчислява за всеки работен ден и е валидна само за този ден.

(2) Стойността на един дял по ал. 1 се изчислява, като стойността на нетните активи на професионалния пенсионен фонд към края на предходния работен ден се раздели на общия брой на дяловете на фонда към края на същия ден.

(3) Стойността на един дял се определя с точност до петия знак след десетичната точка.

(4) (изм. – 11.11.2011 г., 08.07.2019 г.) Общият брой на дяловете на професионалния пенсионен фонд е равен на сумата от дяловете, записани по индивидуалните партии, по партидата на резерва по чл. 34, ал. 1 и по партидата по чл. 23, ал. 8.

(5) (нова – 26.10.2006 г., изм. – 14.05.2019 г.) Допуснатата грешка при определяне на нетната стойност на активите на професионалния пенсионен фонд, в резултат на която е завишена или занижена стойността на един дял на фонда с над 0,05 на сто, следва да се отстрани от пенсионноосигурителното дружество не по-късно от три работни дни от датата на установяването ѝ от дружеството, съответно от получаване на решението по чл. 18, ал. 2 от ЗКФН или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от КСО.

(6) (нова – 14.05.2019 г.) Допуснатата грешка по ал. 5, открита от пенсионноосигурителното дружество, се установява от него с констативен протокол и съответните документи, в зависимост от естеството на грешката в деня на откриването ѝ. Констативният протокол се подписва от ръководителя на службата за вътрешен контрол и лицата, управляващи и представляващи дружеството. В деня на установяване на грешка по ал. 5 пенсионноосигурителното дружество уведомява КФН, като прилага копия от протокола и документите по изречение първо.

(7) (нова – 14.05.2019 г.) Допуснатата грешка по ал. 5, констатирана в резултат на прилагане на мярка по чл. 18, ал. 2 от ЗКФН или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от КСО, задължаваща пенсионноосигурителното дружество да извърши корекция в оценката на актив или пасив на професионалния пенсионен фонд, се установява от пенсионноосигурителното дружество с констативен протокол до края на работния ден, следващ деня на получаването на решението на КФН. Констативният протокол се подписва от ръководителя на службата за вътрешен контрол и лицата, управляващи и представляващи дружеството, и се представя в КФН в деня на съставянето му.

(8) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 6, изм. – 14.05.2019 г.) В случай на грешка по ал. 5 пенсионноосигурителното дружество е длъжно, за своя сметка, да възстанови на професионалния пенсионен фонд, съответно на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници, разликата между всички дължими средства, изчислени по коригираната стойност на един дял, и изплатените средства, в десетдневен срок от установяването ѝ по реда на ал. 6, съответно от получаване на решението по чл. 18, ал. 2 от ЗКФН или по чл. 344, ал. 1, т. 1 от КСО.

(9) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 7, изм. – 14.05.2019 г.) Коригирането на допуснати грешки по ал. 5 се извършва съобразно приложение № 3 към Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН.

(10) (нова – 26.10.2006 г., предишна ал. 8, изм. – 14.05.2019 г.) Допуснатата грешка се обявява от пенсионноосигурителното дружество при съответното прилагане на ал. 13 и 14 в деня на отстраняването ѝ по реда на ал. 5, като задължително се посочват датата, на която е извършена грешката, стойността на един дял преди корекцията и стойността на един дял след направената корекция, за всички дни, за които е изчислена нова стойност на дела.

(11) (нова – 14.05.2019 г.) В случаите, когато при допуснатата грешка по ал. 5 трябва да бъдат възстановени суми на осигурени лица, пенсионери или техни наследници, пенсионноосигурителното дружество уведомява, след извършване на корекцията, заинтересованите лица за реда и начина, по който могат да получат дължимите средства.

(12) (нова – 14.05.2019 г.) В деня на отстраняване на грешката пенсионноосигурителното дружество представя в КФН:

1. в случаите по т. I от приложение № 3 към Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН – данните по ал. 10, както и всички коригирани справки за стойността на нетните активи и за стойността на един дял за всеки работен ден от датата на извършване на грешката до датата на отстраняването ѝ;
2. в случаите по т. II от приложение № 3 към Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН – данните по ал. 10 за всеки работен ден от датата на извършване на грешката до датата на отстраняването ѝ и справки за стойността на нетните активи и за стойността на един дял за деня на отстраняване на грешката, придружени с допълнителна информация за размера на отразените корекции по съответните позиции в справките.

(13) (предишна ал. 5 – 26.10.2006 г., предишна ал. 9 – 14.05.2019 г.) Стойността на един дял за текущия ден се обявява от пенсионноосигурителното дружество до 18 ч. на всеки работен ден в неговите офиси и в електронната му страница.

(14) (предишна ал. 6 – 26.10.2006 г., предишна ал. 10 – 14.05.2019 г.) Стойността на един дял, валидна за последния работен ден на всеки месец, се обявява в централен ежедневник на третия работен ден на следващия месец. Централният ежедневник се обявява в офисите на пенсионно-осигурителното дружество и в неговата електронна страница.

Извлечение от индивидуалната партида

(загл. изм. – 05.05.2004 г.

Чл. 25. (изм. – 25.03.2005 г., 11.04.2005 г.) (1) (изм. – 14.05.2019 г.) Пенсионноосигурителното дружество до 31 май на всяка календарна година предоставя безплатно на осигурените лица в професионалния пенсионен фонд годишно извлечение от индивидуалната им партида с данни до 31 декември на предходната година, по образец утвърден с Наредба № 61 от 27.09.2018 г. на КФН.

(2) (предишна ал. 3 – 14.05.2019 г.) Освен в случая по ал. 1, извлечение от индивидуалната партида се предоставя безплатно при:

1. (изм. – 26.10.2006 г., 14.05.2019 г.) поискване от осигуреното лице – в 30-дневен срок от датата на постъпване на писменото искане в пенсионноосигурителното дружество;
2. (изм. – 20.09.2021 г.) прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, с данни за периода от началото на текущата година до деня, предхождащ този, през който е извършено прехвърлянето – в срок от седем работни дни от датата на превеждането на средствата по сметката на професионалния пенсионен фонд, в който лицето е преминало, по реда на чл. 8, ал. 6 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН;
3. (нова – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) превеждане на средствата от индивидуалната партида във фонд „Пенсии“, на основание чл. 129, ал. 17 от КСО, в едноседмичен срок от датата на превода.

(3) (изм. – 10.12.2012 г., 17.01.2013 г., предишна ал. 4, изм. – 14.05.2019 г., 08.07.2019 г.) Извлечението от индивидуалната партида по:

1. (изм. – 03.08.2021 г.) ал. 1 се:
  - а) изпраща на хартиен носител, на постоянния адрес на осигуреното лице;
  - б) предоставя по електронен път, включително по електронна поща, на траен носител или чрез интернет страницата на пенсионноосигурителното дружество.
2. (нова – 03.08.2021 г.) ал. 2, т. 1 се предоставя по начина, посочен от осигуреното лице в подаденото от него искане;
3. (предишна т. 2 – 03.08.2021 г.) ал. 2, т. 2 се изпраща по пощата, с писмо с обратна разписка или по електронна поща, подписано с квалифициран електронен подпис от пенсионноосигурителното дружество, в зависимост от избора на осигуреното лице в подаденото от него заявление за промяна на участието му и на посочения в заявлението електронен адрес;
4. (предишна т. 3 – 03.08.2021 г.) ал. 2, т. 3 се изпраща чрез лицензиран пощенски оператор, с обратна разписка.

(4) (нова – 14.05.2019 г., изм. – 08.07.2019 г.) Осигуреното лице избира начина на получаване на извлечението си по:

1. ал. 3, т. 1 и посочва електронния адрес, на който то да му бъде изпращано, в осигурителния договор;
2. (изм. – 03.08.2021 г.) ал. 3, т. 3 и посочва електронния адрес, на който то да му бъде изпратено в подаденото от него заявление за промяна на участието му.

(5) (нова – 14.05.2019 г., изм. – 08.07.2019 г.) Когато осигуреното лице не е направило избор по реда на ал. 4, т. 1 извлечението му се изпраща на хартиен носител, на неговия постоянен адрес.

(6) (нова – 14.05.2019 г., изм. – 08.07.2019 г.) Осигуреното лице може на промени начина на получаване на извлечението си по ал. 5 или направения избор по ал. 4, т. 1, с документ, по утвърден образец на пенсионноосигурителното дружество, който се подава на хартиен носител или чрез неговата интернет страница.

ГЛАВА ПЕТА

ТАКСИ И УДРЪЖКИ

Такси и удържки при управлението на средствата на професионалния пенсионен фонд

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 26. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Таксите и удържките в полза на пенсионноосигурителното дружество са както следва:

1. (изм. – 13.07.2011 г., 25.01.2016 г., 14.05.2019 г.) удържка от всяка осигурителна вноска при постъпването ѝ в професионалния пенсионен фонд в размер на:

- а) 3.75 на сто – при постъпили осигурителни вноски за 96 и под 96 месеца;
- б) 3.5 на сто – при постъпили осигурителни вноски за 97 до 120 месеца, включително;
- в) 3.25 на сто – при постъпили осигурителни вноски за 121 до 180 месеца, включително;
- г) 3.0 на сто – при постъпили осигурителни вноски за над 180 месеца.

2. (изм. – 10.12.2012 г., 25.01.2016 г., 14.05.2019 г.) инвестиционна такса, изчислена върху стойността на нетните активи на професионалния пенсионен фонд, в зависимост от периода, през който те са били управлявани от пенсионноосигурителното дружество, в размер на 0.75 на сто годишно.

(2) (нова – 13.07.2011 г., изм. – 08.09.2011 г.) При определянето на броя на месеците по ал. 1, т. 1, за които са постъпили вноски, се вземат предвид и постъпилите осигурителни вноски в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако осигуреното лице представи извлечение от индивидуалната партида или справка от НАП, за преведените осигурителни вноски и месеците, за които се отнасят, в професионалния пенсионен фонд (фондове), от който (които) са прехвърлени средства.

(3) (нова – 13.07.2011 г., изм. – 25.01.2016 г., 08.07.2019 г.) По-ниският размер на таксата по ал. 1, т. 1, б. „б“, „в“ или „г“, в случаите по ал. 2, се удържа върху осигурителните вноски, постъпили за лицето в професионалния пенсионен фонд след изтичането на 30 – дневен срок от датата на получаване на извлечението или справката по ал. 2 в офис на пенсионноосигурителното дружество.

(4) (предишна ал. 2 – 13.07.2011 г.) Таксата по ал. 1, т. 1 не се удържа върху прехвърлени средства от професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество.

(5) (предишна ал. 3 – 13.07.2011 г., изм. – 16.10.2017 г.) Таксата по ал. 1, т. 2 се изчислява и начислява в полза на пенсионноосигурителното дружество по ред и начин, определени в Наредба № 52 от 21.10.2016 г. на КФН.

(6) (предишна ал. 4, изм. – 13.07.2011 г., 10.12.2012 г., 17.01.2013 г., 03.08.2021 г.) Дължимата сума по ал. 5 се утвърждава всеки месец със заповед на представляващите

пенсионноосигурителното дружество и се превежда по негова сметка от паричните средства на професионалния пенсионен фонд до петия работен ден на следващия месец.

Такса при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида
(ново загл. – 05.05.2004 г., изм. – 26.11.2015 г.)

Чл. 27. (изм. – 05.05.2004 г., 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) Пенсионноосигурителното дружество събира допълнителна такса в размер на 10 лв. при прехвърляне на средствата по индивидуалната партида в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка, съгласно чл. 343а, ал. 1, т. 2 и чл. 343е от КСО. Таксата се заплаща от осигуреното лице.

ГЛАВА ШЕСТА

**ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ИНВЕСТИЦИОННАТА ПОЛИТИКА. ДОХОД ОТ ИНВЕСТИЦИИ И
ОЦЕНКА НА АКТИВИТЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИЯ ПЕНСИОНЕН ФОНД**
(загл. изм. – 05.05.2004 г., 19.02.2019 г.)

Основни принципи и цели при инвестирането
(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 28. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 19.02.2019 г.) Средствата на професионалния пенсионен фонд се инвестират от пенсионноосигурителното дружество в съответствие с дългосрочните интереси на осигурените лица и пенсионерите, и при спазване принципите на надеждност, ликвидност, доходност и диверсификация.

(2) (нова – 19.02.2019 г.) При инвестирането на средствата на професионалния пенсионен фонд пенсионноосигурителното дружество е длъжно да:

1. изпълнява инвестиционната политика на професионалния пенсионен фонд, с оглед постигане на инвестиционните му цели, както и да спазва инвестиционните ограничения, предвидени в политиката, в КСО и в актовете по прилагането му;
2. спазва правилата за управление на риска на професионалния пенсионен фонд и да управлява риска, като постоянно наблюдава и оценява всяка инвестиция;
3. третира равностойно и справедливо фондовете, които управлява;
4. предприема всички необходими действия, за да получи възможно най-добрия резултат за професионалния пенсионен фонд, като взема предвид цената, разходите, срока, вероятността от изпълнение и сетълмент, обема и вида на сделката и всяко друго обстоятелство, свързано с нейното изпълнение;
5. не допуска конфликт на интереси.

(3) (изм. – 21.12.2006 г., предишна ал. 2 – 19.02.2019 г.) При определяне на инвестиционните цели на професионалния пенсионен фонд се отчита неговия среден и дългосрочен инвестиционен хоризонт и нарастващото ниво на ликвидните нужди, което произтича от:

1. (изм. – 26.11.2015 г., 25.01.2016 г.) смесения времеви характер (среден и дългосрочен) на средствата за допълнителното задължително пенсионно осигуряване в професионалните пенсионни фондове (времеви хоризонт на портфейла – 15-20 години);
2. относително постоянен брой на осигурените във фонда лица;

3. съществено превишение на броя осигурените лица спрямо броя на лицата, получаващи пенсия;
4. висока стойност на осигурителните вноски;
5. значително по-високи входящи парични потоци във фонда, в сравнение с изходящите такива.
6. (изм. – 26.11.2015 г.) необлагането с данък на постигнатата доходност на фонда и на разпределената доходност по индивидуалните партии на осигурените в него лица.

(4) (изм. – 21.12.2006 г., 26.11.2015 г., предишна ал. 3 – 19.02.2019 г., изм. – 14.05.2019 г.) Основна инвестиционна цел е съхранение на средствата по индивидуалните партии на осигурените лица и пенсионерите и умереното им номинално нарастване в краткосрочен план, както и запазване и увеличаване на покупателната стойност на средствата им в дългосрочен план, чрез постигане на оптимална доходност от инвестициите, при зададена ниска до умерена степен на риск.

(5) (нова – 21.12.2006 г., предишна ал. 4 – 19.02.2019 г.) За изпълнение на инвестиционните цели, при инвестирането на средствата на професионалния пенсионен фонд пенсионноосигурителното дружество следва активна инвестиционна стратегия, базираща се на пълноценно използване на възможностите на българските и международните финансови пазари.

(6) (изм. – 26.11.2015 г., предишна ал. 5 – 19.02.2019 г.) Разпределението на инвестициите по класове активи се прилага с цел постигане на диверсификация и оптимално съотношение риск/доходност. Изборът на конкретен финансов инструмент се определя от общите пазарни условия, уникалните характеристики на финансовия инструмент и очаквания принос на съответния инструмент към структурата, доходността и риска на инвестиционния портфейл.

(7) (нова – 26.11.2015 г., предишна ал. 6 – 19.02.2019 г.) Целта при управлението на средствата на осигурените лица е запазване и нарастване на тяхната покупателна способност в дългосрочен период. Като реален измерител за запазване на покупателната способност на средствата, управлявани в професионалния пенсионен фонд, се приема реалната доходност, в процент при управлението на активите на фонда, по метода за вътрешна норма на възвращаемост (метода на доходност, претеглена през паричните потоци). Изчислението се извършва на месечна база, за отчетния период. Целта е постигане на положителна, реална доходност, на годишна база, за осреднения петгодишен предходен период.

(8) (нова – 21.12.2006 г., изм. – 13.07.2011 г., предишна ал. 6, изм. – 26.11.2015 г., предишна ал. 7 – 19.02.2019 г., изм. – 14.05.2019 г.) Пенсионноосигурителното дружество следи ежедневно представянето на направените инвестиции във връзка с оценката на активите по чл. 31, като оценка на ефективността на направените инвестиции се извършва на всеки шест месеца. В случай, че доходността на портфейла на професионалния пенсионен фонд е по-ниска от посочения в ал. 7 бенчмарк, за два поредни шестмесечни периода, инвестиционният консултант, портфолио-мениджърите и/или финансовите анализатори следва да предоставят на Инвестиционния комитет на пенсионноосигурителното дружество подробна информация за причините за отклонението, както и какви действия ще бъдат предприети, за постигане на целите на инвестиционната политика.

(9) (нова – 21.12.2006 г., предишна ал. 7, изм. – 26.11.2015 г., 25.01.2016 г., предишна ал. 8, изм. – 19.02.2019 г.) Пенсионноосигурителното дружество разработва и спазва етични правила за инвестициите на професионалния пенсионен фонд, които са в рамките на законовите норми, приложими са на практика при неговото оперативното управление и се изразяват в следното:

1. средствата на професионалния пенсионен фонд не се инвестират в компании:

- 1.1. които нарушават конвенцията на Обединените нации за човешките и трудовите права, опазване на природата и антикорупция, изразяващи се в следното:
  - 1.1.1. принципи на човешките права – да подпомага и уважава защитата на човешките права в международен план; отказ от участие в злоупотреба с или посегателство над човешките права;
  - 1.1.2. принципи на трудовите права – да подпомага свободата на асоцииране и признаване на правото за колективно договаряне; забрана за задължителен труд; забрана за детски труд; елиминиране на дискриминацията при подбор на персонала;
  - 1.1.3. принципи за опазване на околната среда – въвеждане на предпазни и ефективни програми за опазване на околната среда; инициативи демонстриращи отговорност към околната среда; промоциране на разпространението и използването на технологии опазващи околната среда;
  - 1.1.4. принципи на антикорупция – промоциране и възприемане на дейности в противодействие на всички форми на корупция включително изнудване и подкуп.
- 1.2. чиято дейност е производство или търговия с оръжие. Позволява се инвестиране в такива компании, в случай че основната част на бизнеса им не е насочен в тази дейност и съществена част от приходите им не произтичат от производство и търговия с оръжие.
- 1.3. за които съществуват основателни предположения, че източника на средствата им е от незаконен произход.
2. при управлението на професионалния пенсионен фонд се прилага последователна политика и желание да се инвестира там, където има пресечна точка на финансовите и етични принципи и съществува връзка между позитивния избор и принципите по т. 1.1;
3. върху инвестиционния портфейл на професионалния пенсионен фонд се извършва регулярно наблюдение и всяка инвестиция се оценява спрямо етичните правила.

Ограничения при инвестирането (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 29. (изм. – 05.05.2004 г., 26.10.2006 г., 21.12.2006 г., отм. – 19.02.2019 г.)

Критерии и процес при управлението на портфейла

Чл. 29а. (нов. – 21.12.2006 г., изм. – 26.11.2015 г., отм. – 19.02.2019 г.)

Наблюдение, измерване и управление на риска при управлението на портфейла

Чл. 29б. (нов – 21.12.2006 г., изм. – 13.07.2011 г., отм. – 19.02.2019 г.)

Инвестиционна политика и оповестяване на информация (ново загл. – 05.05.2004 г., изм. – 26.10.2006 г.)

Чл. 29. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 30, изм. – 19.02.2019 г.) (1) В съответствие с принципите и целите на инвестирането на средствата на професионалния пенсионен фонд, Управителният съвет на пенсионноосигурителното

дружество утвърждава инвестиционна политика на професионалния пенсионен фонд, в която, в рамките на законовите ограничения, се конкретизират видовете инвестиционни инструменти, в които се инвестират средствата на професионалния пенсионен фонд и ограниченията за всеки един от тях.

(2) Пенсионноосигурителното дружество преразглежда инвестиционната политика по ал. 1 всяка година, както и незабавно след всяка съществена промяна в пазарните и в други относими условия.

(3) Пенсионноосигурителното дружество информира осигурените лица за направените изменения и допълнения в инвестиционната политика на професионалния пенсионен фонд, чрез съобщение в два централни всекидневника и я публикува на страницата си в Интернет, в 7-дневен срок от промяната.

(4) Пенсионноосигурителното дружество оповестява публично данни, представящи пряко или косвено инвестиционните резултати от управлението на професионалния пенсионен фонд, в съответствие с правилата и изискванията на Наредба № 61 от 27.09.2018 г. на КФН.

Разпределение на дохода от инвестиции

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 30. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 31 – 19.02.2019 г., изм. – 08.07.2019 г.) Разпределението на дохода от инвестирането на средствата на професионалния пенсионен фонд по индивидуалните партии на осигурените лица и на пенсионерите, по партията на неперсонифицираните суми по чл. 23, ал. 9 и по партията на резерва по чл. 34 се извършва всеки работен ден, едновременно с оценката на неговите активи и пасиви, като доходът се включва в стойността на дяла за съответния ден.

Оценка на активите

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 31 (изм. – 05.05.2004 г., 26.11.2015 г., предишен чл. 32 – 19.02.2019 г.) (1) (изм. – 19.02.2019 г.) Оценката на активите и пасивите на професионалния пенсионен фонд се извършва от пенсионноосигурителното дружество, към края на всеки работен ден, в съответствие с изискванията на Наредба № 9 от 19.11.2003 г. на КФН и по реда и начина, определени в приетите, от Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество, Правила за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване. Ежедневно се изчислява стойността на един дял на професионалния пенсионен фонд, който се публикува на електронната страница на пенсионноосигурителното дружество и на страницата на КФН в Интернет.

(2) Правилата за оценка на активите и пасивите на пенсионноосигурителното дружество и на управляваните от него фондове за допълнително пенсионно осигуряване се предоставят на осигуреното лице при изявено желание от негова страна.

ГЛАВА СЕДМА

ГЛАВА СЕДМА

МИНИМАЛНА ДОХОДНОСТ

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Определяне на минималната доходност

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 32. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 33 – 14.05.2019 г.) (1) При управлението на активите на професионалния пенсионен фонд, пенсионноосигурителното дружество, в съответствие с изискванията на КСО, се задължава да постига минимална доходност.

(2) (изм. – 14.05.2019 г.) Минималната доходност се определя от КФН към края на всяко тримесечие, в процент на базата на постигнатата доходност от управлението на активите на всички професионални пенсионни фондове за предходния 24-месечен период.

(3) Минималната доходност, която трябва да бъде постигната, е равна на по-малкото от двете числа - 60 на сто от средната постигната доходност от всички професионални пенсионни фондове или 3 процентни пункта по-малка от средната.

(4) (изм. – 14.05.2019 г.) Минималната доходност се обявява от КФН до края на всеки месец, следващ отчетното тримесечие.

Гарантиране на минималната доходност

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 33. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 34 – 14.05.2019 г.) (1) (изм. – 14.05.2019 г.) При постигане на доходност от управлението на активите на професионалния пенсионен фонд по-ниска от обявената, за съответния период, по реда на чл. 32, ал. 4 минимална доходност, пенсионноосигурителното дружество покрива разликата в 10-дневен срок от обявяването.

(2) За гарантиране на минималната доходност се създават резерви в професионалния пенсионен фонд и в пенсионноосигурителното дружество.

Резерв на професионалния пенсионен фонд

(ново. загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 34. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 35 – 14.05.2019 г.) (1) (изм. – 14.05.2019 г.) Когато постигнатата доходност от управлението на активите на професионалния пенсионен фонд е по-висока с над 40 на сто от постигнатата средна доходност за всички професионални пенсионни фондове или я превишава с 3 процентни пункта - което от двете числа е по-голямо, средствата от доходността над този процент се заделят в резерва на професионалния пенсионен фонд. Стойността на резерва не може да надвишава 1 на сто от нетните активи на фонда.

(2) (изм. – 14.05.2019 г.) Средствата в резерва по ал. 1 са част от нетните активи на професионалния пенсионен фонд и се записват и натрупват в отделна партида, която се води в лева и в дялове.

(3) (изм. – 14.05.2019 г.) Прехвърлянето на средства в резерва се извършва от пенсионноосигурителното дружество в първия работен ден, следващ деня на обявяване на минималната доходност по реда на чл. 32, ал. 4.

(4) Размерът на средствата в лева, които се прехвърлят в резерва, се определя като броят на дяловете в професионалния пенсионен фонд към последния работен ден на 24-месечния период се умножи по разликата между стойността на един дял към последния работен ден на същия период и стойността на един дял към същия период, при която се достига по-голямата от двете стойности по ал. 1.

(5) При прехвърлянето на средства в резерва се увеличава броят на дяловете в партидата на резерва и се намалява стойността на един дял.

(6) Намалената стойност на един дял се определя като отношение на стойността на нетните активи на професионалния пенсионен фонд към датата на заделяне на резерва и броя дялове в него след заделянето на резерва и е валидна за деня, в който се прехвърлят средствата от професионалния пенсионен фонд към резерва.

(7) Броят на дяловете, които се записват в партидата на резерва, се определя, като размерът на средствата в лева, изчислен по реда на ал. 4, се раздели на стойността на един дял, при която се достига по-голямата от двете стойности по ал. 1.

Използване на средствата от резерва на професионалния пенсионен фонд (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 35. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 36 – 14.05.2019 г.) (1) (изм. – 14.05.2019 г.) Когато постигнатата доходност от управлението на активите на професионалния пенсионен фонд е по-ниска от гарантираната минимална доходност по чл. 32, разликата се покрива със средствата от резерва на професионалния пенсионен фонд. Ако тези средства са недостатъчни, пенсионноосигурителното дружество покрива недостига със средства от резерва по чл. 36.

(2) Размерът на средствата, необходим за покриване на разликата до минималната доходност се определя като произведение от:

1. (изм. – 08.07.2019 г.) броя на дяловете в професионалния пенсионен фонд към края на работния ден, предхождащ последния работен ден на 24-месечния период, и
2. разликата между стойността на един дял, при която се достига минималната доходност и стойността на един дял за последния работен ден на 24-месечния период.

(3) Покриването на разликата до минималната доходност със средства от резерва на професионалния пенсионен фонд се извършва чрез намаляване на броя на дяловете в резерва и увеличаване на стойността на един дял.

(4) Броят на дяловете, с които се намалява партидата на резерва, се определя като отношение на размера на средствата за покриване на недостига до минималната доходност към стойността на един дял, при която тя се достига.

Резерв на пенсионноосигурителното дружество (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 36. (изм. – 14.11.2005 г., предишен чл. 37 – 14.05.2019 г., изм. – 08.07.2019 г., 03.08.2021 г.) Пенсионноосигурителното дружество формира със собствени средства резерв за гарантиране на минималната доходност от управлението на активите на професионалния пенсионен фонд, чийто размер се определя и поддържа в процент не по-малък от 0,5 на сто и не повече от 1,5 на сто от стойността на нетните активи на професионалния пенсионен фонд към края на последния работен ден на всеки месец, намалени със средствата в партидата на резерва на професионалния пенсионен фонд.

Използване на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 37. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 38 – 14.05.2019 г.) (1) Когато средствата в резерва на професионалния пенсионен фонд не са достатъчни за покриване на разликата до минималната доходност, недостигът се покрива от средствата на резерва на пенсионноосигурителното дружество.

(2) (изм. – 14.05.2019 г.) Размерът на средствата от резерва на пенсионноосигурителното дружество, с който се покрива недостига, се определя като разлика между размера на средствата по чл. 35, ал. 2 и стойността, покрита от резерва на професионалния пенсионен фонд.

(3) (изм. – 14.05.2019 г.) Покриването на разликата се извършва чрез прехвърляне на средства от резерва на пенсионноосигурителното дружество към професионалния пенсионен фонд в деня на покриване на недостига по чл. 33, ал. 1.

(4) (изм. – 14.05.2019 г.) В случай, че няма формиран резерв в професионалния пенсионен фонд, размерът на средствата по чл. 35, ал. 2 се покрива от резерва на пенсионноосигурителното дружество.

Покриване на разликата до минималната доходност със собствени средства на пенсионноосигурителното дружество
(ново загл. – 14.05.2019 г.)

Чл. 38. (нов – 14.05.2019 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество покрива със собствени средства разликата до минималната доходност, в случай че средствата на резервите по чл. 34 и 36 не са достатъчни.

(2) Размерът на собствените средства, с които пенсионноосигурителното дружество покрива разликата до минималната доходност в случаите по ал. 1, се определя като разлика между размера на средствата по чл. 35, ал. 2 и стойността, покрита от резерва по чл. 34 и от резерва по чл. 36.

(3) Покриването на разликата по ал. 2 се извършва чрез прехвърляне на средства от пенсионноосигурителното дружество към професионалния пенсионен фонд в деня на покриване на недостига до минималната доходност.

Стойност на един дял на професионалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност
(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 39. (изм. – 05.05.2004 г., 14.05.2019 г., 08.07.2019 г.) Стойността на един дял на професионалния пенсионен фонд след покриване на разликата до минималната доходност се определя, като стойността на нетните му активи, в която са включени прехвърлените от резерва на пенсионноосигурителното дружество средства, се раздели на броя на дяловете на професионалния пенсионен фонд, намалени с броя на дяловете по чл. 35, ал. 4.

ГЛАВА ОСМА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ОТПУСКАНЕ И ИЗПЛАЩАНЕ НА ПРОФЕСИОНАЛНИТЕ ПЕНСИИ ЗА РАННО ПЕНСИОНИРАНЕ И НА ЕДНОКРАТНИТЕ ИЛИ РАЗСРОЧЕНИ ПЛАЩАНИЯ
(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Условия за придобиване право на професионална пенсия за ранно пенсиониране
(ново изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 40. (изм. – 25.03.2005 г., 11.04.2005 г., 13.07.2011 г., изм. – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г.) (1) От 1 януари 2016 г. осигурените лица в професионалния пенсионен фонд придобиват право на пенсия за ранно пенсиониране при:

1. не по-малко от 10 години осигурителен стаж, след 31 декември 1999 г., при условията на първа категория труд и възраст, 10 години по-ниска от възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО;
2. не по-малко от 15 години осигурителен стаж, след 31 декември 1999 г., при условията на втора категория труд или при условията на първа и втора категория труд и възраст, 5 години по-ниска от възрастта им по чл. 68, ал. 1 от КСО.

(2) При преценяване правото на пенсия по ал. 1 осигурителният стаж от първа категория труд допълва осигурителния стаж от втора категория труд, без превръщане.

(3) (изм. – 03.08.2021 г.) Наличието на изискуемия осигурителен стаж се доказва с удостоверение от НОИ, което се издава по искане на осигуреното лице, подадено чрез пенсионноосигурителното дружество едновременно със заявлението за отпускане на срочна пенсия за ранно пенсиониране.

(4) (нова – 03.08.2021 г.) Удостоверението по ал. 3 се издава на базата на оригинални документи за осигурителен стаж, в едномесечен срок от представянето им в съответното териториално поделение на НОИ.

(5) (нова – 03.08.2021 г.) Когато не са представени необходимите документи, в 14-дневен срок от изтичането на срока, определен за представянето им, длъжностното лице на НОИ постановява отказ за издаване на удостоверението.

(6) (нова – 03.08.2021 г.) Издаденото удостоверение по ал. 4 или отказът по ал. 5 се връчва на осигуреното лице чрез пенсионноосигурителното дружество.

Срок за получаване на пенсията

(загл. изм. – 05.05.2004 г., отм. – 13.07.2011 г., ново загл. – 26.11.2015 г.)

Чл. 41. (изм. – 05.05.2004 г., отм. – 13.07.2011 г., нов – 26.11.2015 г. в сила от 01.01.2016 г., изм. – 08.07.2019 г., 03.08.2021 г.) Пенсията по чл. 40 се изплаща до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО от лицето и не може да се получава заедно с лична пенсия за трудова дейност или със социална пенсия за инвалидност по част първа на КСО.

Ред за отпускане на пенсията

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 42. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 26.10.2006 г.) За отпускане на професионална пенсия за ранно пенсиониране осигуреното лице подава заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество.

(2) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) Заявлението по ал. 1 се подава в офис на пенсионноосигурителното дружество лично от осигуреното лице или от упълномощено от него лице, с нотариално заверено изрично пълномощно, което се прилага към заявлението в оригинал или заверено от служителя, който го приема, копие.

(3) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г., изм. – 26.10.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., изм. – 20.09.2021 г.) Към заявлението по ал. 1 се прилага полученото удостоверение по чл. 40, ал. 3.

(4) (изм. – 26.10.2006 г., 03.08.2021 г.) При подаване на заявлението по ал. 3 осигуреното лице или пълномощникът се легитимират, като представят лична карта или друг официален документ за самоличност.

(5) (изм. – 26.10.2006 г., 03.08.2021 г.) При прието заявление с приложения към него редовни документи пенсионноосигурителното дружество, в срок до 30 дни от датата на получаване на удостоверението по чл. 40, ал. 3, издава разпореждане за отпускане на професионална пенсия за ранно пенсиониране.

(6) Разпореждането по ал. 5 задължително съдържа:

1. (изм. – 14.05.2019 г.) имената по документ за самоличност, ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице и адрес на осигуреното лице;
2. (изм. – 26.10.2006 г.) дата и входящ номер на заявлението по ал. 1;
3. размера на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партия на осигуреното лице към датата на разпореждането;
4. (изм. – 13.07.2011 г., 03.08.2021 г.) размера на отпусканата пенсия за периода до първата актуализация по чл. 46 и срока за нейното получаване;
5. (изм. – 03.08.2021 г.) реда и сроковете за обжалване на разпореждането пред пенсионноосигурителното дружество.

(7) (изм. – 26.10.2006 г.) При прието заявление с приложения към него нередовни и/или липсващи документи пенсионноосигурителното дружество в 15-дневен срок уведомява писмено осигуреното лице за неизправностите.

(8) След отстраняване на неизправностите от осигуреното лице и представянето на редовните и/или нови документи пенсионноосигурителното дружество издава разпореждането в срока по ал. 5.

(9) (изм. – 03.08.2021 г.) Когато в срока по ал. 5 осигуреното лице не отстрани неизправностите, пенсионноосигурителното дружество отказва отпускането на пенсията, за което писмено уведомява осигуреното лице в 7-дневен срок от датата на изтичането на срока по ал. 5.

(10) В уведомлението по ал. 9 се посочват мотивите за отказа.

(11) (отм. – 03.08.2021 г.)

(11) (предишна ал. 12, изм. – 03.08.2021 г.) Осигуреното лице може в 15-дневен срок от датата на получаването на разпореждането по ал. 5 или на уведомлението по ал. 9 да подаде писмено възражение по тях пред пенсионноосигурителното дружество.

(12) (предишна ал. 13, изм. – 03.08.2021 г.) Пенсионноосигурителното дружество взема решение в 15-дневен срок от датата на получаване на възражението.

(14) (отм. – 03.08.2021 г.)

Пенсионен договор

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 43. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) За получаване на професионална пенсия за ранно пенсиониране се сключва пенсионен договор между пенсионноосигурителното дружество и осигурено лице, за което е издадено разпореждане по чл. 42, ал. 5.

(2) (изм. – 14.05.2019 г.) Пенсионният договор се сключва в писмена форма и задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила, и срок на договора;
2. (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г.) наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на пенсионноосигурителното дружество;
3. (изм. – 26.10.2006 г.) наименованието на професионалния пенсионен фонд и идентификационния му код в НАП;
4. (изм. – 14.05.2019 г.) имената на пенсионера по документ за самоличност и ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, номер, дата

- и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;
5. (нова – 03.08.2021 г.) размера на средствата по индивидуалната партида за изплащане на професионалната пенсия за ранно пенсиониране;
  6. (нова – 03.08.2021 г.) покритите рискове;
  7. (изм. – 13.07.2011 г., предишна т. 5 – 03.08.2021 г., изм. – 20.09.2021 г.) размера на пенсията за периода до първата актуализация по чл. 46 и начина за актуализацията и преизчисляването ѝ;
  8. (предишна т. 6 – 03.08.2021 г.) срока на получаване на пенсията;
  9. (предишна т. 7 – 03.08.2021 г.) реда и начина за изплащане на пенсията;
  10. (изм. – 14.05.2019 г. предишна т. 8 – 03.08.2021 г.) права на наследниците на пенсионера;
  11. (предишна т. 9 – 03.08.2021 г.) реда и начина за предоставяне на информация на пенсионера;
  12. (предишна т. 10 – 03.08.2021 г.) разходи по изплащането на пенсията;
  13. (предишна т. 11 – 03.08.2021 г.) условията, реда и начина за изменение и допълнение, и за прекратяване на договора.

Изменение, допълнение и прекратяване на пенсионния договор (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 44. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Изменения и допълнения на пенсионния договор се извършват при условията и по реда на чл. 18.

(2) (нова – 03.08.2021 г.) Страните по пенсионния договор не могат да правят изменения в него по отношение на вида на пенсията, начина за изчисляването ѝ, покритите рискове и срока на получаването ѝ.

(3) (предишна ал. 2 – 03.08.2021 г.) Пенсионният договор се прекратява при:

1. смърт на пенсионера;
2. (изм. – 03.08.2021 г.) изтичане на предвидения в него срок.

(4) (предишна ал. 3 – 03.08.2021 г.) Конкретната дата, от която се прекратява договора по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 – от датата на настъпването на смъртта;
2. (изм. – 03.08.2021 г.) в случаите по ал. 2, т. 2 – от първо число на месеца, следващ този, в който е изтекъл срокът на договора.

Срокове за отпускане и за изплащане на пенсията (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 45. (изм. – 05.05.2004 г., отм. – 03.08.2021 г.)

Размер на професионалната пенсия за ранно пенсиониране (загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 45. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 46 – 03.08.2021 г., изм. – 20.09.2021 г.) Месечният размер на професионалната пенсия за ранно пенсиониране, към датата на нейното отпускане, се изчислява на основата на:

1. сумата, натрупана по индивидуалната партида на осигуреното лице към датата на разпореждането по чл. 42, ал. 5;

2. срока за получаване на пенсията, в години и месеци, до навършване на възрастта по чл. 68, ал. 1 от КСО от лицето;
3. техническия лихвен процент към датата на отпускане на пенсията, одобрен от КФН.

Актуализация на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
(загл. изм. – 05.05.2004 г., 03.08.2021 г.)

Чл. 46. (изм. – 05.05.2004 г., изм. – 26.11.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., предишен чл. 47, изм. – 03.08.2021 г.) Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се актуализира всеки месец в зависимост от техническия лихвен процент, въз основа на който е изчислен нейния размер и реализираната доходност от инвестирането на средствата на професионалния пенсионен фонд през предходния месец, на годишна база.

Преизчисляване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране
(ново загл. – 03.08.2021 г.)

Чл. 47. (нов – 03.08.2021 г.) (1) Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се преизчислява:

1. за лицата, за които са получени средства от НОИ, на основание § 4б, ал. 5 от ПЗР на КСО, считано от първо число на месеца, следващ този, през който са получени средствата;
  2. не повече от веднъж в една календарна година, въз основа на натрупаните суми от осигурителните вноски или част от тях, постъпили по индивидуалната партида, след:
    - а) сключването на пенсионния договор;
    - б) предходно преизчисляване на пенсията.
- в) (отм. – 20.09.2021 г.)

(2) Преизчисляването по ал. 1, т. 2 се извършва въз основа на подадено, от пенсионера, заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество.

(3) Заявлението по ал. 2 се подава и приема по реда и начина, посочени в чл. 42, ал. 2 – 4, като когато пенсионерът желае получаваната от него пенсия да бъде преизчислена/о въз основа на част от средствата по ал. 1, т. 2 в него се посочва конкретния размер на тези средства.

(4) Преизчисляването по ал. 1, т. 2 се извършва от първо число на месеца, следващ този, през който е подадено заявлението по ал. 2.

(5) Преизчисляването по ал. 1 се извършва с разпореждане и за извършеното преизчисляване се подписва допълнително споразумение към пенсионния договор.

Спиране и възстановяване изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 48. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Пенсионноосигурителното дружество спира изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране, когато:

1. пенсията е отпусната в резултат на явна фактическа грешка;
2. пенсията е отпусната в резултат на техническа грешка, при изчисляване на нейния размер;
3. е допусната грешка при нейното изплащане.

(2) Пенсионноосигурителното дружество отстранява явна фактическа и техническа грешка в 15-дневен срок от установяването им, след което възстановява плащането на пенсията.

(3) В случаите на ал. 1, когато професионалната пенсия за ранно пенсиониране е изплащана в по-малък размер, разликата за минало време се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на възстановяване плащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране.

(4) В случаите на ал. 1, когато професионалната пенсия за ранно пенсиониране е изплащана в по-голям размер, разликата се възстановява от пенсионера, както следва:

1. с еднократно заплащане в 30-дневен срок от датата на писменото уведомление или
2. с удържки от професионалната пенсия за ранно пенсиониране в размер не по-голям от 20.0 на сто от месечното плащане, до възстановяване на цялата сума.

(5) (изм. – 03.08.2021 г.) Правилата на ал. 1 – 4 се прилагат и при разсрочено изплащане на средствата.

(6) В случаите на ал. 1, при еднократно изплащане на средствата в по-малък размер, разликата се изплаща в срок не по-дълъг от 1 година от датата на установяване на грешката.

(7) В случаите на ал. 1, при еднократно изплащане на средствата в по-голям размер, разликата се възстановява от лицето, което е получило средствата по реда на ал. 4, т. 1. След изтичане на 30-дневния срок, пенсионноосигурителното дружество търси възстановяване на дължимите суми по съдебен ред.

(8) (изм. – 03.08.2021 г.) Пенсионноосигурителното дружество спира и възстановява изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране и на разсроченото плащане с разпореждане.

(9) (изм. – 03.08.2021 г.) Пенсионерът, осигуреното лице или техните наследници могат да подадат възражение срещу разпореждането по ал. 8 пред пенсионноосигурителното дружество, в 15-дневен срок от датата на получаването му. Пенсионноосигурителното дружество взема решение в 15-дневен срок от датата на получаване на възражението, като отменя или потвърждава разпореждането по ал. 8.

(10) (отм. – 03.08.2021 г.)

Прекратяване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 49. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) (изм. – 03.08.2021 г.) Професионалната пенсия за ранно пенсиониране се прекратява:

1. при изтичане на срока на пенсионния договор;
2. от 1-во число на месеца, следващ този, през който е починал пенсионерът;
3. когато е отпусната и се изплаща въз основа на представена невярна информация, на неистински, подправени документи или на такива с невярно съдържание.

(2) (отм. – 03.08.2021 г.)

(2) (предишна ал. 3, изм. – 03.08.2021 г.) В случаите на ал. 1, т. 3, прекратяването на професионалната пенсия за ранно пенсиониране се извършва с разпореждане, въз основа на съдебно решение, с което се установяват обстоятелствата – основание за прекратяването. За разпореждането по предходното изречение се прилагат правилата на чл. 48, ал. 9.

(3) (предишна ал. 4, изм. – 03.08.2021 г.) В случаите по ал. 2 получените неоснователно суми се възстановяват от лицата, които са ги получили, по реда на

чл. 48, ал. 4, т. 1. След изтичане на 30-дневния срок пенсионноосигурителното дружество търси възстановяване на дължимите суми по съдебен ред.

(5) (отм. – 03.08.2021 г.)

(4) (предишна ал. 6, изм. – 03.08.2021 г.) Правилата на ал. 1 – 3 се прилагат съответно и при разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партия.

Еднократно или разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партия (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 50. (изм. – 05.05.2004 г., 11.04.2005 г.) (1) (изм. – 03.08.2021 г.) Право на еднократно изплащане на средствата по индивидуалната партия, има:

1. (отм. – 20.09.2021 г.)

1. (предишна т. 2 – 20.09.2021 г.) осигурено лице, на което е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО или е навършило възрастта по чл. 68, ал. 3 от КСО, и не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране по чл. 40;

3. (отм. – 20.09.2021 г.)

2. (предишна т. 4 – 20.09.2021 г.) наследник по закон на осигурено лице или на пенсионер.

(2) (нова – 03.08.2021 г., изм. – 20.09.2021 г.) Лицата по ал. 1, т. 1 и 2 имат право и на разсрочено изплащане на средствата по индивидуалната партия.

(3) (предишна ал. 2, изм. – 03.08.2021 г., 20.09.2021 г.) Когато осигуреното лице или пенсионерът нямат наследници по ал. 1, т. 2 натрупаните средства по индивидуалната партия се прехвърлят в държавния бюджет.

(4) (изм. – 13.07.2011 г., изм. – 26.10.2015 г., в сила от 01.01.2016 г., изм. – 14.05.2019 г., предишна ал. 3 – 03.08.2021 г.) Осигуреното лице има право на еднократно или разсрочено изплащане до 50 на сто от средствата, натрупани по индивидуалната му партия, при трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто.

(5) (предишна ал. 4, изм. – 03.08.2021 г.) Общият размер на дължимата сума в случаите по ал. 1 или този, от който се изчислява размера на еднократното изплащане по ал. 4, се определя като броят дялове по индивидуалната партия към датата на разпореждането по ал. 15 се умножи по стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изплащането.

(6) (предишна ал. 5, изм. – 03.08.2021 г.) Размерът на средствата за еднократно изплащане на всеки наследник се определя, като броят дялове по индивидуалната партия към датата на разпореждането по ал. 15 се разпределя между наследниците по закон, при съответно прилагане на чл. 3, чл. 4, ал. 1 и чл. 5 – 10а от Закона за наследството, като средствата, дължими на низходящите на лицето, които са починали след него, се изплащат поравно на техните низходящи, като по-близките по-степен изключват по далечните. Полученият брой дялове на всеки наследник се умножава по стойността на един дял, валидна за деня, предхождащ деня на изплащането.

(7) (изм. – 14.05.2019 г., предишна ал. 6, изм. – 03.08.2021 г.) Размерът на периодичните плащания на осигуреното лице се определя, като размерът на натрупаните по индивидуалната партия средства в случаите на ал. 2 или съответната част от тях, посочена от осигуреното лице в случаите по ал. 4, към датата на разпореждането по ал. 15, се раздели на броя на плащанията.

(8) (предишна ал. 7, изм. – 03.08.2021 г.) Размерът на периодичните плащания за всеки наследник се определя, като размерът на натрупаните по индивидуалната партия средства към датата на разпореждането по ал. 15 се разпределя между наследниците по закон, при съответно прилагане на чл. 3, чл. 4, ал. 1 и чл. 5 – 10а от Закона за наследството, като средствата, дължими на низходящите на лицето, които са

починали след него, се изплащат поравно на техните низходящи, като по-близките по-степен изключват по далечните. Сумата на полагащите се, на всеки наследник, средства се разделя на броя на плащанията.

(9) (предишна ал. 8, изм. – 03.08.2021 г.) Месечният размер на периодичното плащане по ал. 7 и 8, към датата на определянето му, не може да бъде по-голям от минималния размер на пенсията за осигурителен стаж и възраст по чл. 68, ал. 1 от КСО, към същата дата и по-малък от 15 на сто от нейния размер. Когато изчисленият размер на периодичното плащане е по-малък от минималния размер по изречение първо, средствата по индивидуалната партида се изплащат еднократно.

(10) (предишна ал. 9, изм. – 03.08.2021 г.) Периодът на разсроченото плащане по ал. 9 може да бъде един, два, три, четири или шест месеца и когато избраният период е по-голям от един месец, максималният и минималният размер по ал. 9 се увеличават съответно двукратно, трикратно, четирикратно или шесткратно.

(11) (изм. – 26.10.2006 г., предишна ал. 10, изм. – 03.08.2021 г.) Еднократното или разсрочено изплащане се извършва въз основа на писмено заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество, подадено от лицата по ал. 1 и 4 или от упълномощено от тях лице с нотариално заверено изрично пълномощно.

(12) (изм. – 26.10.2006 г., 13.07.2011 г., предишна ал. 11, изм. – 03.08.2021 г.) Към заявлението по ал. 11 се прилага заверено от служителя, който го приема, копие на оригинал или на нотариално заверено копие на:

1. (изм. – 03.08.2021 г., отм. – 20.09.2021 г.)

1. (изм. – 03.08.2021 г., предишна т. 2, изм. – 20.09.2021 г.) в случаите по ал. 1, т. 1 – разпореждането на НОИ за отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО, когато лицето не е навършило възрастта по чл. 68, ал. 3 от КСО;

2. (изм. – 08.09.2011 г., 03.08.2021 г., предишна т. 3, изм. – 20.09.2021 г.) в случаите по ал. 1, т. 2:

а) удостоверение за раждане на наследник, ненавършил 18-годишна възраст;

б) удостоверение за наследници;

в) (нова – 14.05.2019 г.) удостоверение за сключен граждански брак.

3. (изм. – 26.10.2015 г., в сила от 01.01.2016 г. изм. – 14.05.2019 г., 03.08.2021 г., предишна т. 4 – 20.09.2021 г.) в случаите по ал. 4 – експертното решение на ТЕЛК или НЕЛК за трайно намалена работоспособност над 89,99 на сто, като в заявлението се посочва и конкретният процент от средствата, в рамките на законовото ограничение, който осигуреното лице желае да получи и начина на получаването му – еднократно или разсрочено.

(13) (изм. – 26.10.2006 г., доп. – 13.07.2011 г., предишна ал. 12, изм. – 03.08.2021 г.) Когато заявлението-образец се подава от упълномощено лице, към него, освен документите по ал. 12 се прилага и нотариално завереното изрично пълномощно в оригинал или заверено от служителя, който го приема, копие.

(14) (изм. – 26.10.2006 г., предишна ал. 13, изм. – 03.08.2021 г.) При подаване на заявлението-образец, лицата по ал. 1 и 4 или пълномощникът се легитимират, като представят лична карта или друг официален документ за самоличност.

(15) (изм. – 26.10.2006 г., предишна ал. 14 – 03.08.2021 г.) При прието заявление – образец с приложения към него редовни документи, пенсионноосигурителното дружество, в срок до 3 месеца от регистрирането му, издава разпореждане за еднократно или разсрочено изплащане.

(16) (предишна ал. 15, изм. – 03.08.2021 г.) Разпореждането по ал. 15 задължително съдържа:

1. (изм. – 14.05.2019 г.) имената по документ за самоличност, ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице и адрес на осигуреното лице, съответно на наследника;
2. (изм. – 26.10.2006 г.) дата и входящ номер на заявлението;
3. размера на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партида на осигуреното лице или на пенсионера към датата на разпореждането;
4. размера и периода на плащанията – при разсрочено изплащане;
5. (изм. – 03.08.2021 г.) реда и сроковете за обжалване на разпореждането пред пенсионноосигурителното дружество.

(17) (изм. – 26.10.2006 г., предишна ал. 16, изм. – 03.08.2021 г.) При прието заявление-образец с приложения към него нередовни и/или липсващи документи се прилагат съответно разпоредбите на чл. 42, ал. 7 – 12, като разпореждането или отказът се издават в срока по ал. 15.

(17) (нова – 26.10.2006 г., отм. – 03.08.2021 г.)

(18) (предишна ал. 17 – 26.10.2006 г., отм. – 03.08.2021 г.)

Договор за разсрочено изплащане

(ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 51. (изм. – 05.05.2004 г., 14.05.2019 г., 03.08.2021 г.) (1) Разсроченото изплащане представлява договорно изплащане на натрупаната в индивидуалната партида сума или част от нея, на няколко части, с еднакъв размер, на равномерни периоди.

(2) (изм. – 03.08.2021 г.) Договорът за разсрочено изплащане се сключва между пенсионноосигурителното дружество и осигурено лице, негов наследник или наследник на пенсионер, за които е издадено разпореждане по чл. 50, ал. 15.

(3) Договорът за разсрочено изплащане се сключва в писмена форма и задължително съдържа:

1. номер, дата на сключване и влизане в сила, и срока на договора;
2. наименованието, седалището, адреса на управление, данни за търговската регистрация, номер и дата на пенсионната лицензия и единния идентификационен код на пенсионноосигурителното дружество;
3. наименованието и единния идентификационен код на професионалния пенсионен фонд, и идентификационния му код в НАП;
4. имената на лицето по ал. 2 по документ за самоличност, ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице, номер, дата и място на издаване на лична карта или легитимационен документ на чужденец (вид, серия, номер, дата и място на издаване, срок на валидност), постоянен и настоящ адрес;
5. план за извършване на плащанията;
6. реда и начина на извършване на периодичните плащания;
7. права на наследниците на лицето по ал. 2;
8. реда и начина за предоставяне на информация на страните по договора;
9. разходи по разсроченото изплащане;
10. условията, реда и начина за изменение и допълнение, и за прекратяване на договора.

Изменение, допълнение и прекратяване на договора за разсрочено изплащане

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 52. (изм. – 05.05.2004 г.) (1) Изменения и допълнения на договора за разсрочено изплащане се извършват при условията и по реда на чл. 18.

(2) Договорът за разсрочено изплащане се прекратява при:

1. смърт на получателя на плащането;
2. изчерпване на средствата по индивидуалната партида;
3. (нова – 14.05.2019 г., изм. – 03.08.2021 г.) изтичане на срока на периодичното плащане, в случаите по чл. 50, ал. 4.

(3) Конкретната дата, от която се прекратява договора по ал. 2 е както следва:

1. в случаите по ал. 2, т. 1 – от датата на смъртта;
2. (изм. – 14.05.2019 г.) в случаите по ал. 2, т. 2 и 3 – от датата на последното плащане.

Срокове за отпускане и за изплащане, и начин на изплащане на пенсията, на еднократното и разсрочено плащане
(ново загл. – 03.08.2021 г.)

Чл. 53. (нов – 03.08.2021 г.) (1) Професионалната пенсия за ранно пенсиониране и разсроченото плащане се отпускат от първо число на месеца, следващ този, през който е подадено заявлението по чл. 42, ал. 1, съответно по чл. 50, ал. 11.

(2) Отпуснатите пенсии и разсрочени плащания, и еднократните плащания се изплащат:

1. по лична платежна сметка, обозначена с Международен номер на банкова сметка (International Bank Account Number – IBAN), водена от доставчик на платежни услуги, лицензиран от Българската народна банка, или от клон на доставчик на платежни услуги, осъществяващ дейност на територията на страната;
2. чрез пощенски запис.

(3) Когато плащането на пенсията, на разсроченото или на еднократното плащане се извършва в чужбина, личната платежна сметка по ал. 2, т. 1 следва да се води от лицензиран доставчик, съгласно законодателството на чуждата държава.

(4) Начина на изплащане по ал. 2, т. 1 или 2, избран от лицето, се посочва в заявлението по чл. 42, ал. 1, съответно по чл. 50, ал. 11, и в пенсионния договор и договора за разсрочено изплащане – при пенсиите и разсрочените плащания.

(5) Отпуснатите пенсии и разсрочени плащания се изплащат от 10-то до 15-то число на месеца, за който се отнасят, съответно на последния месец от периода на разсроченото плащане, когато той е по-голям от един месец.

Разходи за изплащане на пенсията и на еднократно или разсрочено изплащане
(ново загл. – 03.08.2021 г.)

Чл. 54. (нов – 03.08.2021 г.) Разходите за изплащането на професионалната пенсия за ранно пенсиониране, на еднократно или разсрочено изплащане на средства в случаите по:

1. чл. 53, ал. 2 са за сметка на професионалния пенсионен фонд;
2. чл. 53, ал. 3 са за сметка на получателя на плащането.

ГЛАВА ДЕВЕТА

УСЛОВИЯ, РЕД И СРОКОВЕ ЗА ПРЕХВЪРЛЯНЕ НА НАТРУПАНИТЕ СРЕДСТВА ПО ИНДИВИДУАЛНАТА ПАРТИДА И ЗА ПРОМЯНА НА ОСИГУРЯВАНЕТО

(загл. изм. – 05.05.2004 г., изм. – 26.10.2015 г.)

Условия за промяна на участието

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 55. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 53 – 03.08.2021 г.) (1) (изм. – 14.05.2019 г.) Осигуреното лице има право да промени участието си и да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, ако е изтекла една година от датата:

1. на сключване на първия му осигурителен договор;
2. на служебното му разпределение;
3. (доп. – 08.07.2019 г.) по чл. 124б от КСО, съответно по чл. 10, ал. 1, т. 3.

(2) (изм. – 17.01.2013 г., 25.01.2016 г., предишна ал. 3, изм. – 14.05.2019 г., 03.08.2021 г.) Осигуреното лице може да промени участието си и да прехвърли натрупаните средства от индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд, при несъгласие с извършени промени в този Правилник или в инвестиционната му политика, ако в тримесечен срок от уведомлението по чл. 64, ал. 3, съответно по чл. 29, ал. 3, подаде заявление за това, освен когато:

1. се променя седалището или адресът на управление на пенсионноосигурителното дружество;
2. промените произтичат от изменение на нормативната уредба.

(3) (нова – 15.12.2005 г., изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 4 – 14.05.2019 г.) При или по повод промяна на участието на осигурени лица при условията и по реда на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, пенсионноосигурителното дружество, негови акционери, осигурителни посредници или други лица не могат да предоставят, да предлагат или да обещават под каквато и да е форма специални привилегии, подаръци, услуги или други облаги на осигурените лица.

Ред и срокове за прехвърляне на натрупаните средства по индивидуалната партида в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 56. (изм. – 25.03.2005 г., 11.04.2005 г., предишен чл. 54, изм. – 03.08.2021 г.) (1) Промяната на участието и прехвърлянето на натрупаните средства по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд в съответен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, се извършва въз основа на заявление по образец съгласно приложение № 1 на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, което се подава от осигуреното лице до пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който лицето желае да премине.

(2) (изм. – 11.11.2011 г., 19.12.2011 г., 15.03.2016 г., 14.05.2019 г., 03.08.2021 г.) Заявлението за промяна на участие се подава от осигуреното лице като електронен документ по реда на ЗЕДЕУУ (електронно заявление) или на хартиен носител и се приема от осигурителен посредник или упълномощен от пенсионноосигурителното дружество служител. Преди приемане на заявлението за промяна на участие, служителят се легитимира пред осигуреното лице със служебна карта, а осигурителният посредник се легитимира пред осигуреното лице с документа по чл. 123г, ал. 12 от КСО.

(3) (изм. – 11.11.2011 г.) В случаите, когато заявлението за промяна на участие се подава на хартиен носител, подписът на осигуреното лице върху първия му екземпляр

се удостоверява с нотариална заверка. Електронното заявление се подписва от осигуреното лице с квалифициран електронен подпис.

(4) (изм. – 11.11.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество не приема заявление на хартиен носител, което е без нотариална заверка на подписа, електронно заявление, което не е подписано с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, както и заявление с непопълнени или неправилно попълнени данни.

(5) (изм. – 11.11.2011 г., 14.05.2019 г.) Едновременно с подаване на заявлението за промяна на участие осигуреното лице подписва и осигурителен договор с пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който желае да премине. Договорът влиза в сила от момента на прекратяване, съгласно чл. 8, ал. 1 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, на осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество, управляващо фонда, в който лицето е осигурено.

(6) (изм. – 11.11.2011 г.) Лицето, приело заявлението, му поставя входящ номер и дата и попълва в него и в осигурителния договор определените за пенсионноосигурителното дружество данни. Служителят на пенсионноосигурителното дружество удостоверява приемането с име, длъжност и подпис, а осигурителният посредник – с име, служебен номер и подпис, след което връща незабавно на осигуреното лице последния екземпляр на заявлението и втория екземпляр на договора.

(7) (изм. – 11.11.2011 г., 03.08.2021 г.) Когато заявлението за промяна на участие и осигурителният договор са подадени като електронни документи, електронни копия от тях, подписани с квалифицирания електронен подпис на пенсионноосигурителното дружество, се изпращат на електронната поща на осигуреното лице, посочена в електронния му подпис или в заявлението, в деня на получаването им в пенсионноосигурителното дружество, съответно на първия работен ден след тази дата при подаване на електронните документи в извънработно време или в неработен ден.

(8) (изм. – 11.11.2011 г.) В случай на промяна в имената или единния граждански номер, с които осигуреното лице е регистрирано в съответния професионален пенсионен фонд, към заявлението за промяна на участие задължително се прилагат заверени от осигуреното лице, съответно сканирани копия от официалните документи, удостоверяващи това обстоятелство. В заявлението се описват приложените документи и промяната, която те удостоверяват.

(9) (изм. – 11.11.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество оказва съдействие на осигуреното лице при извършване на всички действия, свързани с подаване на заявлението за промяна на участие, за да се избегне увреждане на интересите му поради неосведоменост или други причини и предоставя на осигуреното лице, което подава заявление, актуална писмена информация относно промяната на участие и основните характеристики на професионалния пенсионен фонд, изготвена по образец съгласно приложение № 1а на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

(10) (нова – 19.12.2011 г., изм. – 03.08.2021 г.) Когато заявлението за промяна на участие не бъде прието от пенсионноосигурителното дружество, управляващо професионалния пенсионен фонд, в който лицето е осигурено, поради това че не отговаря на изискванията на чл. 5, ал. 3 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, пенсионноосигурителното дружество го анулира и в седемдневен срок уведомява осигуреното лице, подало заявлението, за анулирането му с писмо с обратна разписка, чрез осигурителен посредник – писмено срещу подпис или с електронно съобщение, подписано с квалифициран електронен подпис, ако лицето е избрало този начин в заявлението.

(11) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 10 – 19.12.2011 г.) Пенсионноосигурителното дружество отказва промяна на участие на лице, осигурено в

управлявания от него професионален пенсионен фонд, когато към момента на разглеждане на заявлението:

1. (изм. – 14.05.2019 г., 03.08.2021 г.) не са изпълнени изискванията на чл. 171, ал. 1, т. 1, 2 и 4 или ал. 3, или чл. 340, ал. 4, т. 1 от КСО и на чл. 55, ал. 1 или 2;
2. в срока и по реда на чл. 5, ал. 2 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН е получило от различни пенсионноосигурителни дружества заявления за промяна на участие на едно и също осигурено лице.

(12) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 11 – 19.12.2011 г.)

Пенсионноосигурителното дружество може да откаже разглеждане на заявление за промяна на участие, когато:

1. (изм. – 03.08.2021 г.) имената на осигуреното лице не съвпадат с актуални данни в документите, с които разполага дружеството и към заявлението не са приложени документите по ал. 8;
2. (изм. – 14.05.2019 г., 03.08.2021 г.) във фонда, от който лицето желае да промени участието си, няма осигурено лице с посочения в заявлението единен граждански номер и към заявлението не са приложени документите по ал. 8.

(13) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 12 – 19.12.2011 г., изм. – 03.08.2021 г.) В случай на отказ всяко осигурено лице получава при поискване заверено копие на заявлението за промяна на участие, съответно електронно копие от него или от електронния документ по чл. 5, ал. 7, т. 2 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН от дружеството, в което го е подало и може да подаде възражение за преразглеждане на отказа в срок 7 дни след изтичане на срока по чл. 5, ал. 6, т. 3 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН.

(14) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 13, изм. – 19.12.2011 г.) Възражението по ал. 13 се подава до пенсионноосигурителното дружество, в чийто професионален пенсионен фонд лицето е осигурено, чрез пенсионноосигурителното дружество, управляващо съответния фонд, в който то желае да премине, като към възражението се прилагат всички писмени доказателства в негова подкрепа, а в случаите на несъответствия по ал. 12, т. 1 – и заверени от осигуреното лице, съответно сканирани, копия от официалните документи, удостоверяващи съответните данни.

(15) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 14 – 19.12.2011 г.) В срока по чл. 6, ал. 7 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН пенсионноосигурителното дружество, постановило решението по подаденото възражение, го изпраща на осигуреното лице с писмо с обратна разписка.

(16) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 15, изм. – 19.12.2011 г., 03.08.2021 г.) Когато заявлението за промяна на участие е подадено като електронен документ, осигуреното лице може да подаде възражение по реда и в сроковете, определени в ал. 13 и 14, по електронен път с квалифициран електронен подпис. В този случай кореспонденцията между пенсионноосигурителните дружества и тази по ал. 15 се осъществява по същия начин, като се прилага и документът по чл. 5, ал. 7, т. 2 от Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН, ако отказът е посочен в него.

(17) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 16, изм. – 19.12.2011 г.) Промяната на участие на осигурените лица, за които пенсионноосигурителното дружество, управляващо професионалния пенсионен фонд, в който те са осигурени, е отменило отказа си, продължава по реда и в сроковете на ал. 18 – 23.

(18) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 18, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 19, изм. – 26.11.2015 г., доп. – 15.03.2016 г., изм. – 03.08.2021 г.) Осигурено лице, подало заявление за промяна на участие, може да го оттегли до 5-то число на месеците по ал. 22, в които се прехвърлят средствата, от пенсионноосигурителното дружество, в което го е подало, с искане по образец съгласно приложение № 5 на Наредба № 3 от 24.09.2003 г. на КФН. Искането се подава на хартиен носител с нотариална заверка на

подписа, съответно като електронен документ, подписан с квалифициран електронен подпис на осигуреното лице, чрез служител или осигурителен посредник на дружеството по изречение първо, по пощата с писмо с обратна разписка или чрез дружеството, управляващо фонда, в който лицето е осигурено. Искането трябва да бъде получено в пенсионноосигурителното дружество по изречение първо в срок до 5-о число на месеците по ал. 22, в които се прехвърлят средствата.

(19) (изм. – 11.11.2011 г., предишна ал. 19 – 19.12.2011 г., предишна ал. 20, изм. – 26.11.2015 г.) Процедурата по промяна на участие се прекратява, когато:

1. е налице отказ за промяна на участие или за разглеждане на заявлението;
2. осигуреното лице е оттеглило подаденото заявление;
3. (нова – 15.03.2016 г.) пенсионноосигурителното дружество е получило от НАП уведомление за подадено от осигуреното лице заявление за промяна на осигуряването по чл. 4в, ал. 1 от КСО;
4. (предишна т. 3, изм. – 15.03.2016 г.) пенсионноосигурителното дружество е получило чрез НОИ заявление по реда на чл. 69б, ал. 7 от КСО;
5. (нова – 03.08.2021 г.) осигуреното лице, подало заявлението за промяна на участие, е починало.

(20) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 20, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 21, изм. – 26.11.2015 г., 25.01.2016 г.) В случаите по ал. 19, т. 1 – 2 осигуреното лице може да подаде ново заявление за промяна на участие.

(21) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 22 – 19.12.2011 г., предишна ал. 23, изм. – 26.11.2015 г.) Средствата от индивидуалните партии на всички осигурени лица с регистрирани заявления за промяна на участие през едно тримесечие, по отношение на които процедурата за промяна на участие не е прекратена съгласно ал. 19, се прехвърлят едновременно по банкови сметки на съответните професионални пенсионни фондове. Осигурителното правоотношение с пенсионноосигурителното дружество, в което е осигурено лицето, желаещо да промени участието си, се прекратява в деня на прехвърляне на средствата.

(22) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 23 – 19.12.2011 г., предишна ал. 24, изм. – 26.11.2015 г.) Средствата по ал. 21 се прехвърлят от пенсионноосигурителните дружества на датите 15 май – за лицата с регистрирани заявления през първо тримесечие, 15 август – за лицата с регистрирани заявления през второ тримесечие, 15 ноември – за лицата с регистрирани заявления през трето тримесечие, 15 февруари – за лицата с регистрирани заявления през четвърто тримесечие на предходната година или на първите работни дни, следващи тези дати.

(23) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 24 – 19.12.2011 г., предишна ал. 25, изм. – 26.11.2015 г.) В срок седем работни дни от датата на прехвърлянето на средствата по ал. 22, пенсионноосигурителното дружество, прехвърлило средствата, изпраща на всяко осигурено лице, чийто средства е прехвърлило, извлечение от индивидуалната му партия. В зависимост от избора на осигуреното лице в заявлението за промяна на участие, извлечението се изпраща с писмо с обратна разписка или по електронната поща, подписано с квалифициран електронен подпис.

(24) (нова – 11.11.2011 г., предишна ал. 25, изм. – 19.12.2011 г., предишна ал. 26, изм. – 26.11.2015 г.) Пенсионноосигурителното дружество публикува на страницата си в интернет образците на заявленията за промяна на участие, на сключваните във връзка с тях осигурителни договори и на исканията по ал. 18, както и актуалните документи с основна информация за осигурените лица.

Прехвърляне на средства по индивидуалната партия в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване

(загл. доп. – 03.08.2021 г.)

Чл. 57. (предишен чл. 55, изм. – 03.08.2021 г.) (1) (доп. – 03.08.2021 г.) Осигуреното лице, което не е придобило или упражнило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране при условията на чл. 40, има право при отпускане на пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО или при навършване на възрастта по чл. 68, ал. 3 от КСО да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида от професионалния пенсионен фонд в универсален пенсионен фонд или във фонд за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

(2) (изм. – 08.09.2011 г., 03.08.2021 г.) Прехвърлянето на средствата по ал. 1 се извършва въз основа на заявление по образец на пенсионноосигурителното дружество, което се подава в негов офис от осигуреното лице или от упълномощено от него лице с нотариално заверено изрично пълномощно, което се прилага към заявлението в оригинал или заверено от служителя, който го приема копие.

(3) (изм. – 08.09.2011 г., 03.08.2021 г.) Към заявлението по ал. 2 се прилага заверено от служителя, който го приема копие на оригинал или на нотариално заверено копие от разпореждането на НОИ за отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст по Част I на КСО, когато лицето не е навършило възрастта по чл. 68, ал. 3 от КСО.

(4) (изм. – 08.09.2011 г., доп. – 03.08.2021 г.) При прието заявление по ал. 2 с приложени към него редовни документи пенсионноосигурителното дружество, в срок до 3 месеца от регистрирането му, издава разпореждане за прехвърлянето на средствата от професионалния в универсалния пенсионен фонд, съответно във фонда за допълнително доброволно пенсионно осигуряване.

(5) Разпореждането по ал. 4 задължително съдържа:

1. (изм. – 14.05.2019 г.) имената по документ за самоличност, ЕГН или аналогични данни и дата на раждане, за чуждестранното лице и адрес на осигуреното лице;
2. (изм. – 08.09.2011 г.) дата и входящ номер на заявлението по ал. 2;
3. общия размер на средствата, броя дялове и стойността на един дял по индивидуалната партида на осигуреното лице към датата на разпореждането;
4. (изм. – 03.08.2021 г.) реда и сроковете за обжалване на разпореждането пред пенсионноосигурителното дружество.

(6) (изм. – 08.09.2011 г., 03.08.2021 г.) При прието заявление по ал. 2 с приложени към него нередовни и/или липсващи документи се прилагат съответно разпоредбите на чл. 42, ал. 7 – 12, като разпореждането или отказът се издават в срока по ал. 4.

Прехвърляне на средства по индивидуалната партида в пенсионни схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка

(ново загл. – 17.01.2013 г.)

Чл. 58. (нов – 17.01.2013 г., предишен чл. 56 – 03.08.2021 г.) (1) Осигуреното лице има право да прехвърли натрупаните средства по индивидуалната партида в професионалния пенсионен фонд, в пенсионните схеми на Европейския съюз, на Европейската централна банка и на Европейската инвестиционна банка.

(2) Прехвърлянето на средствата по ал. 1 се извършва при условията на Глава тридесет и осма „а“ от КСО и по реда на Наредбата за прехвърляне на пенсионни права.

Избор за промяна на осигуряване от професионален пенсионен фонд във фонд „Пенсии“

(ново загл. – 26.11.2015 г.)

Чл. 59. (нов – 26.11.2015 г., предишен чл. 57 – 03.08.2021 г.) (1) Осигуреното лице има право еднократно да промени осигуряването си от професионалния пенсионен фонд във фонд „Пенсии“ с увеличена осигурителна вноска, в размера на осигурителните вноски по чл. 157, ал. 1, т. 2 от КСО, ако не му е отпусната пенсия за осигурителен стаж и възраст или професионална пенсия за ранно пенсиониране.

(2) (нова – 14.05.2019 г.) Осигуреното лице упражнява избора си по ал. 1, като подава заявление до компетентната териториална дирекция на НАП. Осигуряването на лицето по реда на ал. 1 възниква от първо число на месеца, следващ месеца на избора му.

(3) (предишна ал. 2, изм. – 14.05.2019 г.) Редът и начинът за избор на осигуряване, събиране и разпределение на увеличената осигурителна вноска за лицата по ал. 1 се уреждат с Наредбата за реда за избор на осигуряване.

ГЛАВА ДЕСЕТА

(отм. – 03.08.2021 г.)

ГЛАВА ДЕСЕТА

(нова – 05.05.2004 г., предишна Глава единадесета – 03.08.2021 г.)

ПРАВА И ЗАДЪЛЖЕНИЯ НА ПЕНСИОННООСИГУРИТЕЛНОТО ДРУЖЕСТВО, НА ОСИГУРЕНИТЕ ЛИЦА, НА ПЕНСИОНЕРИТЕ И НА ТЕХНИТЕ НАСЛЕДНИЦИ

(загл. изм. – 14.05.2019 г.)

Права и задължения на пенсионноосигурително дружество

(загл. изм. – 05.05.2004 г.)

Чл. 60. (изм. – 05.05.2004 г., 13.07.2011 г., предишен чл. 57 – 17.01.2013 г., предишен чл. 58 – 26.11.2015 г., изм. – 14.05.2019 г., предишен чл. 59 – 03.08.2021 г.) (1) При осъществяване на дейността си пенсионноосигурителното дружество изпълнява задълженията и упражнява правата, предвидени КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане, своя устав и този правилник.

(2) Освен посочените по-горе в настоящия Правилник права и задължения, пенсионноосигурителното дружество:

1. избира и сключва договори с инвестиционни посредници, инвестиционни консултанти и с банка – попечител;
2. предоставя, съгласно изискванията на документите по ал. 1, на лицата, които ще се осигуряват в професионалния пенсионен фонд, на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници, информация, която трябва да:
  - а) е точна;
  - б) се актуализира редовно;
  - в) е написана ясно на недвусмислен, прецизен и разбираем език, като се избягва използването на професионален жаргон и професионална терминология, ако те може да бъдат заместени с общоразбираеми понятия;
  - г) не е подвеждаща и да се отличава със съгласуваност в изказа и съдържанието;
  - д) се представя по начин, който е лесен за четене;
  - е) се предоставя на български език;

ж) се предоставя безплатно.

3. предоставя информацията по т. 2 по електронен път, включително по електронна поща, на траен носител или чрез неговата интернет страница, или на хартиен носител, в зависимост от избора на лицата по т. 2. Когато съответното лице не е направило избор относно начина на предоставяне на информацията, тя се предоставя на хартиен носител;
4. запознава осигурените лица с Правилника и с инвестиционната политика на професионалния пенсионен фонд, и с всички техни изменения и допълнения, и им предоставя, при поискване, заверено копие от тях;
5. предоставя на осигурените лица, при поискване, информация относно постигнатата реална доходност по техните индивидуални партиди;
6. при поискване, издава, на всяко осигурено лице или пенсионер, уникален идентификатор, който да му осигурява електронен достъп до данните в неговата индивидуална партида и да му позволява да извършва справки и да проследява осигурителната си история;
7. при поискване, предоставя, в 7-дневен срок, на осигуреното лице, на пенсионера, съответно на наследник на осигуреното лице или на пенсионера, копие от електронен документ в електронното му досие, на хартиен или на електронен носител;
8. (нова – 03.08.2021 г.) представя на осигурено лице, придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, при поискване, информация за:
  - а) размера на натрупаните средства по индивидуалната му партида;
  - б) (изм. – 20.09.2021 г.) реда за отпускане и изчисляване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране, начините за нейното преизчисляване и актуализация, правата на наследниците и прогнозния размер на първата пенсия, въз основа на информацията по б. „а“ и формулата за изчисляване на пенсията, определена в актуерските разчети на професионалния пенсионен фонд.
9. (изм. – 08.07.2019 г., предишна т. 8 – 03.08.2021 г.) обработва личните данни на осигурените лица, пенсионерите и техните наследници, като администратор, при спазване на изискванията на Общия регламент за защита на личните данни (Регламент (ЕС) 2016/679), Закона за защита на личните данни и останалото приложимо национално и европейско законодателство;
10. (предишна т. 9 – 03.08.2021 г.) не може да предоставя, на трети лица, информацията, с която разполага за осигурените лица, пенсионерите, техните наследници и осигурителите, с изключение на случаите, предвидени в закон;
11. (предишна т. 10 – 03.08.2021 г.) разглежда получените сигнали и жалби, и отговаря писмено на лицата, които са ги подали, в 30-дневен срок от получаването им.

(3) (нова – 03.08.2021 г.) Информацията по ал. 2, т. 8, б. „б“ се предоставя и на осигурено лице в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, въз основа на предоставена от лицето информация по ал. 2, т. 8, б. „а“.

(4) (нова – 08.07.2019 г., предишна ал. 3 – 03.08.2021 г.) Оригиналните документи на хартиен носител и електронните документи, като заявления (за избор на професионалния пенсионен фонд, за промяна на участието, за прехвърляне или изтегляне на средства и други), договори (осигурителни, пенсионни и за разсрочено изплащане), разпореждания и други актове на пенсионноосигурителното дружество за определяне размера на еднократни и периодични плащания, както и на другите документи, на данни и информация от значение за упражняване на правата на осигурените лица в професионалния пенсионен фонд, пенсионерите или техните

наследници, се съхраняват от пенсионноосигурителното дружество за срок не по-кратък от 50 години, считано от прекратяването на съответното осигурително правоотношение.

Права и задължения на осигурените лица

Чл. 61. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 58 – 17.01.2013 г., предишен чл. 59 – 26.11.2015 г., изм. – 14.05.2019 г., предишен чл. 60 – 03.08.2021 г.) (1) Осигурените в професионалния пенсионен фонд лица имат съответните права и задължения, предвидени в КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане и този Правилник.

(2) Освен посочените по-горе в настоящия Правилник права и задължения, осигурените в професионалния пенсионен фонд лица:

1. имат право да:

а) (изм. – 20.09.2021 г.) получат, съгласно изискванията на документите по ал. 1, информация, която да отговаря на изискванията на чл. 60, ал. 2, т. 2;

б) изберат начина на получаване на информацията по б. „а“ – по електронен път, включително по електронна поща, на траен носител или чрез интернет страница на пенсионноосигурителното дружество, или на хартиен носител. Когато съответното лице не е направило избор относно начина на предоставяне на информацията, тя му се предоставя на хартиен носител;

в) се запознават с Правилника и с инвестиционната политика на професионалния пенсионен фонд, и с всички техни изменения и допълнения, и да получат, при поискване, заверено копие от тях;

г) получат, при поискване, информацията относно постигнатата реална доходност по техните индивидуални партии;

д) им бъде издаден, при поискване, уникален идентификатор, който да им осигурява електронен достъп до данните в тяхната индивидуална партида и да им позволява да извършват справки, и да проследяват осигурителната си история;

е) получат, при поискване, в 7-дневен срок, копие от електронен документ в електронното им досие, на хартиен или на електронен носител;

ж) да подават сигнали и жалби относно грешки, пропуски и нарушения в дейността на осигурителните посредници и служителите на пенсионноосигурителното дружество, както и срещу отказ да им бъде издадено копие от документ по б. „е“;

з) сигнализират Попечителския съвет и КФН за нарушения в дейността на пенсионноосигурителното дружество.

2. (нова – 03.08.2021 г.) които са придобили право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, имат право да получат от пенсионноосигурителното дружество, при поискване, информация за:

а) размера на натрупаните средства по индивидуалните им партии;

б) (изм. – 20.09.2021 г.) реда за отпускане и изчисляване на професионалната пенсия за ранно пенсиониране, начините за нейното преизчисляване и актуализация, правата на наследниците и прогнозния размер на първата пенсия, въз основа на информацията по б. „а“ и формулата за изчисляване на пенсията, определена в актюерските разчети на професионалния пенсионен фонд.

3. (предишна т. 2 – 03.08.2021 г.) са длъжни да уведомяват пенсионноосигурителното дружество за всяка промяна в личните си данни, които се обработват от него във връзка с осигуряването им в професионалния пенсионен фонд, като представят и съответните документи, както и за промяна

на други обстоятелства, които са от значение за изпълнение на неговите задължения.

(3) (нова – 03.08.2021 г.) Осигурено лице, което е придобило право на професионална пенсия за ранно пенсиониране, има право да получи информацията по ал. 2, т. 2, б. „б“ от пенсионноосигурително дружество, управляващо друг съответен фонд, въз основа на предоставена от лицето информация по ал. 2, т. 2, б. „а“.

Права и задължения на пенсионерите, на техните наследници и на наследниците на осигурените лица (ново загл. – 14.05.2019 г.)

Чл. 62. (нов – 14.05.2019 г., предишен чл. 61 – 03.08.2021 г.) (1) Пенсионерите, техните наследници и наследниците на осигурените лица в професионалния пенсионен фонд имат съответните права и задължения, предвидени в КСО, подзаконовите актове за неговото прилагане и този Правилник.

(2) (изм. – 08.07.2019 г.) Освен посочените по-горе в настоящия Правилник права и задължения:

1. (изм. – 03.08.2021 г.) пенсионерите имат и правата по чл. 61, ал. 2, т. 1, б. „а“, „б“, „д“, „е“, „ж“ и „з“, и задълженията по чл. 61, ал. 2, т. 3;
2. (изм. – 03.08.2021 г.) наследниците на пенсионерите имат правата по чл. 61, ал. 2, т. 1, б. „а“, „б“, „е“, „ж“ и „з“, и задълженията по чл. 61, ал. 2, т. 3;
3. (изм. – 03.08.2021 г., доп. – 20.09.2021 г.) наследниците на осигурените лица имат правата по чл. 61, ал. 2, т. 1, б. „а“, „б“, „е“, „ж“ и „з“, и по чл. 173, ал. 2 от КСО, и задълженията по чл. 61, ал. 2, т. 3.

Права на осигурените лица и пенсионерите при преобразуване и прекратяване на пенсионноосигурително дружество и на професионален пенсионен фонд (ново загл. – 05.05.2004 г.)

Чл. 63. (изм. – 05.05.2004 г., предишен чл. 59 – 17.01.2013 г., предишен чл. 60 – 26.11.2015 г., предишен чл. 61 – 14.05.2019 г., предишен чл. 62 – 03.08.2021 г.) (1) При преобразуване или прекратяване на пенсионноосигурително дружество или на професионален пенсионен фонд, дружеството, управляващо съответния фонд, в който е прехвърлена индивидуалната партида на осигуреното лице, задължително го уведомява за прехвърлянето и за правата му в едномесечен срок от датата на прехвърлянето.

(2) В случаите по ал. 1 и по реда, предвиден в нея, за прехвърлянето се уведомяват и пенсионерите.

(3) (изм. – 14.05.2019 г., 03.08.2021 г.) В едномесечен срок от уведомяването по ал. 1 осигурените лица имат право да прехвърлят средствата по индивидуалната си партида в избран от тях професионален пенсионен фонд, по реда на Глава девета, без да се спазват изискванията на чл. 171, ал. 1, т. 1, 2 и 4 от КСО.

(4) За лицата, които не са упражнили правата си по ал. 3 в определения срок, се счита, че са потвърдили мълчаливо участието си в професионалния пенсионен фонд, в който е прехвърлена индивидуалната им партида в резултат на преобразуването или прекратяването.

Права и задължения на работодателите

Чл. 62. (изм. – 25.03.2005 г., предишен чл. 60 – 17.01.2013 г., предишен чл. 61 – 26.11.2015 г., отм. – 14.05.2019 г.)

Изменения и допълнения на Правилника

Чл. 64. (изм. – 05.05.2004 г., изм. – 13.07.2011 г., предишен чл. 61 – 17.01.2013 г., предишен чл. 62 – 26.11.2015 г., предишен чл. 63 – 03.08.2021 г.) (1) Изменения и допълнения в този Правилник се извършват с решения на Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество.

(2) (изм. – 14.05.2019 г.) Измененията и допълненията в Правилника влизат в сила след одобряването им от КФН.

(3) (изм. – 14.05.2019 г.) Пенсионноосигурителното дружество уведомява осигурените лица за конкретните изменения и допълнения в Правилника за организацията и дейността на професионалния пенсионен фонд лично или чрез публикация в два централни всекидневника в едноседмичен срок от получаване на решението на КФН.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. (отм. 05.05.2004 г.)

§ 2. (отм. 14.05.2019 г.)

§ 3. (изм. – 05.05.2004 г.) Този Правилник е приет с решение на Общото събрание на акционерите на пенсионноосигурителното дружество, протокол № 19/10.11.2000 г., изменян и допълван с Протокол № 23 от 25.09.2001 г. на Общото събрание на акционерите, Протокол № 25 от редовното годишно общо събрание на акционерите от 29.03.2002 г., Протокол № 26 от извънредното общо събрание на акционерите от 24.06.2002 г.; Протокол № 29 от извънредно общо събрание на акционерите от 15.11.2002 г.; Протокол № 30 от извънредното общо събрание на акционерите от 22.01.2003 г., Протокол № 34 от извънредното общо събрание на акционерите от 23.12.2003 г., Протокол № 38 от извънредното общо събрание на акционерите от 05.05.2004 г., Протокол № 40 от извънредно общо събрание на акционерите от 25.03.2005 г., Протокол № 41 от редовно годишно общо събрание на акционерите от 11.04.2005 г., Протокол № 42 от извънредно общо събрание на акционерите от 14.11.2005 г., Протокол № 43 от извънредно общо събрание на акционерите от 15.12.2005 г., Протокол № 45 от извънредното общо събрание на акционерите от 26.10.2006 г., Протокол № 46 от извънредното общо събрание на акционерите от 21.12.2006 г., Протокол № 248 от заседание на управителния съвет от 13.07.2011 г., Протокол № 251 от заседание на управителния съвет от 08.09.2011 г., Протокол № 253 от 11.11.2011 г. на Управителния съвет, Протокол № 256 от 19.12.2011 г. на Управителния съвет, Протокол № 277 от 10.12.2012 г. на Управителния съвет, Протокол № 280 от 17.01.2013 г. на Управителния съвет, Протокол № 305 от 11.09.2014 г. на Управителния съвет, Протокол № 321 от 26.11.2015 г. на Управителния съвет, Протокол № 325 от 25.01.2016 г. на Управителния съвет, Протокол № 326 от 15.03.2016 г. на Управителния съвет, Протокол № 333 от 07.09.2016 г. на Управителния съвет, Протокол № 349 от 16.10.2017 г. на Управителния съвет, Протокол № 370 от 19.02.2019 г. на Управителния съвет, Протокол № 378 от 14.05.2019 г. на Управителния съвет, Протокол № 380 от 08.07.2019 г. на Управителния съвет, Протокол № 415 от 03.08.2021 г. на Управителния съвет, Протокол № 421 от 20.09.2021 г. на Управителния съвет.

§ 4. (изм. – 14.05.2019 г.) Измененията и допълненията, приети с решението по Протокол № 370 от 19.02.2019 г. на Управителния съвет, са одобрени с Решение № 485 – ППФ от 22.03.2019 г. на Комисията за финансов надзор. Измененията и допълненията, приети с решението по Протокол № 378 от 14.05.2019 г. на Управителния съвет и с решението по Протокол № 380 от 08.07.2019 г. на Управителния съвет, са одобрени с Решение № 912 – ППФ от 30.07.2019 г. на Комисията за финансов надзор. Измененията и допълненията, приети с решението по Протокол № 415 от 03.08.2021 г. на Управителния съвет и с решението по Протокол № 421 от 20.09.2021 г. на Управителния съвет са одобрени с Решение № 736 – ППФ от 07.10.2021 г. на Комисията за финансов надзор

§ 5. (отм. – 05.05.2004 г.)

§ 6. (нов – в сила от 21.05.2003 г.) (1) За осигурените лица в „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване“, представляван от „Българско пенсионно-осигурително дружество“ АД след вливането му в Професионален пенсионен фонд „Доверие“ се прилагат разпоредбите на този Правилник.

(2) Осигурителните договори, сключени с „Българско пенсионно осигурително дружество“ АД за осигуряване в „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване“ продължават да са в сила и след датата на вливането, като страна по договорите става Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД, което след вливането е универсален правоприемник на „Българско пенсионно осигурително дружество“ АД.

(3) Промени в осигурителните договори по ал. 2 след вливането могат да се правят с допълнителни споразумения към тях, сключени между осигурените лица и Пенсионно-осигурителна компания „Доверие“ АД при условията и по реда на този Правилник.

(4) Прекратяване на осигурителните договори по ал. 2 след вливането може да се извършва при условията и по реда на този Правилник.

(5) Осигурителните вноски за осигурените лица в „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване“ след вливането се внасят в сметки на Професионален пенсионен фонд „Доверие“ при условията и по реда на този Правилник, без за това да се сключват допълнителни споразумения към осигурителните договори.

§ 7. (нов – в сила от 21.05.2003 г.) (1) „Българско пенсионно-осигурително дружество“ АД, най-малко 1 месец преди датата на вливането на „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване“ в Професионален пенсионен фонд „Доверие“, изпраща писмено уведомление до осигурените лица в „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване“, с което ги уведомява за:

1. Решението на Общото събрание на акционерите на „Българско пенсионно-осигурително дружество“ АД от 17.06.2002 г. за вливането на управляваните от него „Български универсален пенсионен фонд“ и „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване“ в съответните фондове, управлявани от ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ „ДОВЕРИЕ“ АД;
2. Решението на Общото събрание на акционерите на ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ „ДОВЕРИЕ“ АД от 24.06.2002 г., с което се дава съгласие за вливане на „Български универсален пенсионен фонд“ и „Български

професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване” в съответните фондове, управлявани от ПЕНСИОННО ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ „ДОВЕРИЕ” АД;

3. Измененията и допълненията в Правилника за организацията и дейността на ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ДОВЕРИЕ”, които са в сила след датата на преобразуването;
4. Размера на натрупаните средства по индивидуалната партида на осигуреното лице в „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване” към последния ден на месеца, предхождащ месеца, през който се изпраща уведомлението;
5. Правото на осигуреното лице в „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване” да продължи да се осигурява в ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ДОВЕРИЕ”, след датата на вливането;
6. Правото, реда, начина и сроковете за прехвърляне от осигуреното лице на натрупаните средства по индивидуалната му партида от „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване” в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно осигурително дружество.

§ 8. (нов – в сила от 21.05.2003 г.) ПЕНСИОННО-ОСИГУРИТЕЛНА КОМПАНИЯ „ДОВЕРИЕ” АД до 1 месец след датата на вливането изпраща писмено уведомление до осигуряваните в „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване”, които към датата на вливането не са прехвърлили натрупаните средства по индивидуалните им партиди в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионно осигурително дружество, с което ги уведомява за :

1. Осигурителния им номер в ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ДОВЕРИЕ”;
2. Размера на средствата по индивидуалната им осигурителна партида в „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване” към датата на вливането, с която е заверена индивидуалната им партида в ПРОФЕСИОНАЛЕН ПЕНСИОНЕН ФОНД „ДОВЕРИЕ”.

§ 9. (нов – в сила от 21.05.2003 г.) Измененията и допълненията на правилника, приети с Протокол № 29/15.11.2002 г., Протокол № 30/22.01.2003 г. на Извънредното общо събрание на акционерите на ПОК „Доверие” АД влизат в сила от датата на вписването в съда на вливането на „Български професионален пенсионен фонд – Фонд за допълнително задължително пенсионно осигуряване” в Професионален пенсионен фонд „Доверие”.

§ 10. (нов – 05.05.2004 г.) (1) До 30.06.2004 г. разпределението на реализирания доход от инвестициите на средствата на професионалния пенсионен фонд се извършва всеки месец.

(2) Размерът на дохода от инвестициите и неговото разпределение се утвърждават с решение на Управителния съвет на пенсионноосигурителното дружество.

(3) Разпределението на дохода от инвестиции по индивидуалните партиди на осигурените лица в професионалния пенсионен фонд се извършва пропорционално на натрупаните и новопостъпилите (от датата на получаване) суми в индивидуалните партиди.

§ 11. (нов – 05.05.2004 г.) Годишното извлечение от индивидуалната партида за 2003 г. и извлеченията, които се предоставят при поискване от осигуреното лице и при прехвърлянето на средствата по индивидуалната партида в професионален пенсионен фонд, управляван от друго пенсионноосигурително дружество, се изготвят и изпращат по образца, утвърден от заместник-председателя на КФН, с решение № 566 от 30.12.2003 г.

§ 12. (нов – 05.05.2004 г.) (1) До 30.06.2004 г. Дължимият доход на всяко осигурено лице, променило участието си, за периода от датата на извършване на оценката на активите и пасивите към последния работен ден на месеца, предхождащ месеца на прехвърлянето, до датата на прехвърляне на средствата от индивидуалната му партида, се превежда по сметка на професионалния пенсионен фонд, в който то е преминало, на 15-о число на месеца, следващ месеца на прехвърлянето, или на първия работен ден, следващ тази дата.

(2) Едновременно с превеждане на дължимия доход по ал. 1 пенсионноосигурителното дружество, управляващо професионалния пенсионен фонд, от който лицето се е прехвърлило, изпраща на всяко лице, променило участието си, извлечение от индивидуалната му партида.

§ 13. (нов – 05.05.2004 г.) Отчитането на натрупаните средства по индивидуалните партиди на осигурените лица в дялове и определяне на стойността на един дял се прилага от 1 юли 2004 г.

§ 14. (нов – 05.05.2004 г.) Размерът на резерва по чл. 37 се определя в процент от активите на управлявания от дружеството професионален пенсионен фонд, като не може да бъде по-малък от:

1. за 2004 г. – 0,4 на сто;
2. за 2005 г. – 0,6 на сто;
3. за 2006 г. – 0,8 на сто;
4. за 2007 г. и след това – 1 на сто.

§ 15. (нов – 25.03.2005 г.) Годишното извлечение от индивидуалната партида за 2004 г. се изготвя и изпраща по образца, утвърден от заместник-председателя на КФН, с решение № 40 – ПОД / 04.02.2005 г.

§ 16. (нов – 26.10.2006 г., отм. – 14.05.2019 г.)

§ 17. (нов – 26.10.2006 г., отм. – 14.05.2019 г.)

§ 18. (нов – 26.10.2006 г., отм. – 14.05.2019 г.)

§ 19. (нов – 26.10.2006 г., отм. – 14.05.2019 г.)

§ 16. (нов – 26.10.2006 г., предишен § 20 – 14.05.2019 г.) Образците на заявленията за участие, утвърдени от управителя на НОИ с Инstrukция № 14 от 2000 г. за реда за подаване на заявление за участие в професионален пенсионен фонд, както и заявленията за участие, утвърдени от Комисията за финансов надзор с Решение № 343-З от 17. 05. 2006 г. се приемат и регистрират в НАП до 20. 12. 2006 г.

§. 17. (нов – 11.11.2011 г., предишен § 21 – 14.05.2019 г.) (1) Измененията и допълненията в Правилника, приети с решение по Протокол № 253 от 11.11.2011 г. на управителния съвет, влизат в сила от 01.01.2012 г.

(2) Разглеждането на заявленията за промяна на участие, подадени до 31 декември 2011 г., включително, заплащането на таксата за прехвърляне и осигурителните правоотношения с лицата, които са ги подали, се уреждат от разпоредбите в Правилника, действащи до влизане в сила на промените по ал. 1.

§. 18. (нов – 10.12.2012 г., предишен § 22 – 14.05.2019 г.) Измененията и допълненията в чл. 8 от Правилника, приети с решение по Протокол № 277 от 10.12.2012 г. на Управителния съвет, влизат в сила от 22.02.2013 г.

§. 19. (нов – 11.09.2014 г., предишен § 23 – 14.05.2019 г.) Измененията и допълненията в чл. 8 от Правилника, приети с решение по Протокол № 305 от 11.09.2014 г. на Управителния съвет, влизат в сила от 21.10.2014 г.

§ 20. (нов – 03.08.2021 г.) Пенсионноосигурителното дружество превежда размера на резерва за гарантиране на минималната доходност, формиран със собствени средства, в съответствие с изискванията на чл. 36, до 31.08.2021 г.

Ангелина Петрова

**Изпълнителен директор
на ПОК „Доверие” АД**

Даниела Петкова

**Председател на Управителния съвет
на ПОК „Доверие” АД**